Türkiye Komünist Partisi

8. KONGRE

(1992)

BELGELER

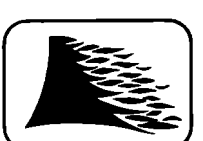

ALEV YAYINLARI

Alev Yayınevi
Ordu Caddesi Dağarcık Sokak 32/24, Aksaray, İstanbul
Tel:524 53 21

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ
8.KONGRE
BELGELER
Haziran 1992

Alev Yayınevi, 1992

Birinci basım: Temmuz1992, Alev Yayınları

Dizgi ve ofset hazırlık: Alev Yayınevi
Baskı: Dinç Ofset, Cilt: Emek Mücellithanesi

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ

8. KONGRE

BELGELER

Haziran 1992

Alev Yayınları: 21

İçindekiler

MK açıklaması 7
Kongre gündemi 9
Günlük program 10
Kongre içtüzüğü 11
Kimlik komisyonu raporu 14
Kongre istatistikleri 15
Kongre açış konuşması 20
Yeni dönem parti çalışması üzerine karar 21
Yayınlar üzerine karar 31
Mali konu üzerine karar gerekçesi 34
Mali konu üzerine karar 43
Bireysel terör ve devrimci mücadele üzerine karar 45
Sendikal hareket üzerine karar 49
TKP'nin sendikal platformu 54
Anadolu'da devrimci mücadele geleneği üzerine karar 71
Kürt ulusal sorunu üzerine karar 77
Bölgemizde durum üzerine karar 82
Uluslararası durum, komünist ve işçi hareketi üzerine karar 85
Gelmeyen delegelerin cezalandırılması üzerine karar 91
Kapanış konuşması 92

TKP'nin 8. olağan kongresi toplandı

Türkiye Komünist partisi'in 8. olağan kongresi, 1991 yılında yapılan 7. Kongre uyarınca öne alınarak toplandı.

Tüzüğümüz gereğince en geç Nisan 1991'de toplanması gereken 7.Kongre'nin kararı, 8. Kongre delegelerinin esas olarak 7.Kongre'ye katılma hakkı kazanmış delegelerle toplanmasını karar altına almıştı. Bu karar, iki kongre arasında delegelerden ayrılma ya da çıkartılma durumu olursa yerlerine yeni delege seçilmesini, üye artışı olan yerlerde bu durumun delege sayılarında da yansımasını kapsamıştı.

7. Kongre delegelerine oranla %14.3 artan delege sayısı ile toplanan 8.Kongre *Enternasyonal* marşı ile açıldı. Başkanlık Divanı seçimi ardından Kongre İç Tüzüğü ve Kimlik Komisyonu raporu okundu. 8. Kongre için bölge komiteleri ve merkez büroları delegelerinin tüzüğe uygunluğunu ve geçerliliğini denetleyen Kimlik Komisyonu raporu oybirliği ile onaylandı.

Kongre, çağrılı delegelerin durumunu görüştü ve çağrılı delegelerin de oy hakkına sahip olmasını oybirliği ile karar altına aldı.

Karar tasarıları için komisyonlar ve bu komisyonlarda

çalışma yapacak yoldaşlar saptandı. Kongre sürecinde gündeme uyarlı olarak bu komisyonlar çalışma yaparak tasarıları kongreye sundular. Bu tasarılar üzerinde kongre kararları alındı.

8. Kongre, partinin en üst organı olarak kendine yapılan başvuruları değerlendirdi ve karara bağladı.

8. Kongre, parti program ve tüzüğünde eskiyen yanlarını ya da değişiklik isteyen yanlarını görüşerek yeni program ve tüzük kabul etti.

Toplam 25 oturum yapan kongre, *TKP Marşı* okunarak kapandı.

8. Kongre, Genel Sekreterliğe oybirliği ile Veli Dursun yoldaşı seçti. Görevini tamamlayan Merkez Komitesi'nin Kongre'ye sunduğu adaylar oyçokluğu ile Merkez Komitesi'ne seçildiler.

Kongre, partimizin ortamın getirdiği çürümenin uzağında durmaya hem kararı, hem enerjisi olduğunu gösterdi. 8. Kongre hem partimizi ilerletecek kararlar aldı, hem de kendisi büyük bir okul işlevi gördü.

Şimdi kongre kararları ile tüm yoldaşlarımızın canla başla işe yüklenme zamanıdır. Kongre kararlarını eyleme dönüştürürsek, gelecek kongreye de, gelecek yıllara da farklı gireceğiz.

Yaşasın Türkiye işçi sınıfı ve onun öncüsü TKP!

TKP Merkez Komitesi

8. Kongre gündemi

1. Açılış (saygı duruşu, Enternasyonal marşı, açış konuşması).
2. Başkanlık Divanı seçimi.
3. Kongre iç tüzüğü ve Kimlik Komisyonu'nun onaylanması
4. Kimlik Komisyonu'nun raporu ve çağrılı delegelerin durumu
5. Karar komisyonlarının seçilmesi
6. MK raporu
7. . . .
8. Parti çalışmalarının durumu
9. Mali durum
10. Yayınlar
11. Sendikalarda durum
12. Devrimci hareketin durumu
13. Anadolu'da demokratik mücadele geleneği ve işçi hareketi
14. Kürt ulusal sorunu
15. Uluslararası işçi ve komünist hareketi
16. Parti programı
17. Parti tüzüğü
18. Seçimler
19. Kapanış/parti marşı

Günlük program

07.30 - 09.00 kahvaltı
09.30 - 11.00 I. oturum
11.00 - 11.15 ara
11.15 - 12.45 II.oturum
13.00 - 14.00 öğle yemeği
14.15 - 15.45 III. oturum
15.45 - 16.00 ara
16.00 - 17.30 IV. oturum
17.30 - 19.30 toplu çalışma
19.30 - 20.30 akşam yemeği
20.30 - 23.30 komisyonlar

Kongre içtüzüğü

- Kongre öğleden önce 9.30-11.00 ve öğleden sonra 11.15-12.45 saatleri arasında iki oturum ve öğleden sonra 14.15-15.45 ve 16.00-17.30 saatleri arasında iki oturumla çalışır. Gerekirse akşam oturumu düzenleyebilir.

- Kongreyi bir başkan ve yazmandan oluşan Başkanlık Kurulu yönetir.

- Başkanlık Kurulu karar tasarılarını, önergeleri sıraya koymak, önerge sahiplerinin onayı ile birleştirmek ve yeniden formüle etmek üzere de görevlidir. Kongre gerekirse karar komisyonu seçebilir.

- Kongre tutanakları, Başkanlık Kurulu'nun kongre delegeleri arasından görevlendireceği bir ekip tarafından tutulur.

- Konuşma süresi 10 dakika ile sınırlıdır. Karar tasarısı sunanların ve komisyon sözcülerinin süresi 20 dakika ile

sınırlıdır.

- Bir delegeye aynı konu üzerine 3 kezden fazla söz hakkı verilmez.

- Bir konuda yönteme ilişkin önergeler üzerine aleyhte ve lehte ikişer konuşmacıdan fazlasına söz hakkı verilmez.

- Konuşmalar üzerine sınırlamaların Kongre süresinde değiştirilmesi için kongre içtüzüğünün değiştirilmesine ilişkin usül uygulanır. Sınırlamalarda bir oturum için geçerli olmak üzere değişiklik istenirse, bir kişinin önermesi ve önerinin nisbi çoğunluk ile benimsenmesi yeterlidir.

- Bir gündem maddesinin görüşülmesi, konuşmacılar listesi biterse ya da yeterlilik önergesi verilirse sona erer.

- Yeterlilik için içtüzük maddelerinin değiştirilmesine ilişkin usul uygulanır. Benimsenirse, konuşmacılar listesine yeni isim yazılmaz. Oylamanın ardından yeniden oylama istenirse, içtüzük maddelerinin değiştirilmesine ilişkin usül uygulanır.

- Karar tasarıları, Başkanlık Divanı'nın belirlediği sırada görüşülür, onaylanır. Değişiklik için, içtüzük maddelerinin değiştirilmesine ilişkin usül uygulanır.

- Tüzükte belirtilen parti görevlilerinin seçimi dışında tüm sorunlar açık oylama ile bağlanır. Kongre organlarının seçimi için, delegelerin 1/3'ü kapalı oylama isterse kapalı oylama yapılır. Tüm oylar tutanağa geçer.

- Parti tüzüğünün açıkca belirttiği durumların dışında görevlere seçilmek için kullanılan oyların çoğunluğunu almış olmak yeterlidir. Birden fazla üyesi olan kurullara seçim bir oylamada yapılır, en çok oy almış yeterli sayıda aday göreve seçilir.

- Kongre organlarındaki görevlilerin kongre sırasında değiştirilmesi için içtüzük maddelerinin değiştirilmesine ilişkin usül uygulanır.

- İçtüzük maddelerin değiştirilmesine ilişkin bir önerge, en az bir/iki delege tarafından daha desteklenirse, önerge verildiği anda gündeme alınır. Önerge Başkanlık Kurulu'ndan geliyorsa bir delege tarafından daha desteklenmesine

gerek yoktur. Değişiklik lehinde ve aleyhinde en fazla ikişer konuşmacıya beşer dakika ile sınırlı söz hakkı verilir. Önerge, kongrenin mutlak çoğunluğu tarafından kabul edilirse uygulanır.

•

Kimlik komisyonu raporu

Tüzüğümüz gereğince en geç Nisan 1991 yılında toplanması gereken 7.Kongre, 8.Kongre delegelerinin esas olarak 7.Kongre'ye katılma hakkı kazanmış delegelerle toplanmasını karar altına almıştı.

Ayrıca, 7.Kongre, bu delegeler arasından ayrılma ya da çıkartılma durumu olursa, yerlerine yeni delege seçilmesini, iki kongre arasında üye artışı sağlayan örgütlerin delege sayısında bu durumun yansıtılmasını karar altına almıştı. Buna göre kongremizdeki delege bileşimi şöyledir:

MK üyeleriyle birlikte oy hakkına sahip toplam 34 delege 8.Kongre'nin delegesidir. Bu delegelerin 12'si MK üyesi, 22'si seçimli delegedir. Ayrıca 6 delege tüzüğümüzün 25. md. uyarınca MK'nın çağırdığı delegelerdir. Böylece 8. Kongre'ye katılan toplam delege sayısı 40'dır.

8.Kongre delegeleri, 7.Kongre delegelerine oranla %14.3 artmıştır.

Bu delegelerin %22.5'u katılamadı. Katılamayan delegelerin %7,5'i gelemediklerinden delegelik haklarını devrettiler.

8. Kongre delegelerinin %7'si I.Konferans'a, %10'u III.Konferans'a, %37'u III. Konferans'a, %27'i 5.Kongre'ye, %77'i de 7.Kongre'ye katılmışlardır.

8. Kongre'de Merkez Komitesi'ne bağlı 3 büro, Merkez Komitesi'ne doğrudan bağlı 2 örgüt ve 7 bölge örgütü olmak üzere toplam 12 parti örgütü temsil edilmektedir.

Kongre istatistikleri

Delege sayısı

Katılan delege sayısı: 31

	Yüzde %	Kişi
Kadın	25.8	8
Erkek	74.2	23

Parti üyeliği

Giriş tarihi	Yıl	Sayı	Yüzde
1965	27	1	3.23
1974	18	2	6.45
1977	15	4	12.90
1978	14	6	19.35
1979	13	3	9.68
1982	10	2	6.45
1983	9	3	9.68
1985	7	2	6.45
1987	5	2	6.45
1988	4	1	3.23
1989	3	3	9.68
1991	1	2	6.45

Ortalama parti üyeliği süresi: 11 yıl (10.70)
En eski parti üyesi: 27 yıl - 1 kişi
En yeni parti üyesi: 1 yıl - 2 kişi

On yıl ve daha yukarısı 18 kişi %58.06
Beş yıl ve daha yukarısı 25 kişi %80.64
Beş yıldan az 6 kişi %19.35

Kadın delegelerin parti üyelik süresi ortalaması: 8 yıl (8.12)
Erkek delegelerin parti üyelik süresi ortalaması: 12 yıl (11.60)

Meslek

	Kişi	Yüzde
İşçi	24	77.42
Öğretmen	1	3.23
Mühendis	1	3.23
Öğrenci	3	9.68
İşsiz	2	6.45

Tutuklanmalar

Delegelerin %45.16'sı,
kadınların %37.50'si,
erkeklerin %47.82'si
tutuklanma geçirmiştir.
Tüm delegelerin ortalama tutukluluk süresi: 10 ay
Tutuklananlar içinde bir ve daha fazla yıl hapiste kalanlar %25.8
Bir defadan fazla tutuklananlar: %22.58

Başka örgütlerde çalışmış olan delegeler

Delegelerin %29'u daha önce başka bir siyaset içinde bulunmuşlar.

Kurtuluş: 1
TİP: 2
CHP: 1
AKEL:1
GSB: 2
TİKP: 1
GİB-DER: 1

Yaş

Doğum tarihi	Yaşı	Sayı	Yüzde
1939	53	1	3.23
1943	49	1	3.23
1945	47	1	3.23
1951	41	1	3.23
1952	40	5	16.13
1954	38	2	6.45
1955	37	1	3.23
1956	36	2	6.45
1958	34	3	9.68
1959	33	2	6.45
1960	32	1	3.23
1961	31	1	3.23
1963	29	1	3.23
1964	28	1	3.23
1965	27	3	9.68
1967	25	1	3.23
1969	23	1	3.23
1970	22	2	6.45
1971	21	1	3.23

Yaş ortalaması: 34
En yaşlı 53 (1 kişi)
En genç 21 (1 kişi)
24 yaşından genç: 4 kişi %12.90
25-35 arası: 13 kişi %41.93
35 yaşından fazla: 14 kişi %45.16

Medeni durumu

	Kişi	Yüzde
Evli:	25	80.65
Bekar:	6	19.35

Eğitim düzeyi

	Kişi	Yüzde
Yüksek okul	14	45.16
Lise	12	38.71
Teknik okul	1	3.23
Orta okul	1	3.23
İlkokul	3	9.68
En az bir yabancı dil bilenler:	22	70.97
Yabancı dil bilmeyenler:	9	29.03
2 dil bilen	6	19.3

Üniversite mezunu:	Yüzde:(*)
Kadın delege:	25.00
Erkek delege:	52.17

Lise mezunu:	
Kadın delege:	62.50
Erkek delege:	30.43

*) Yüzdeler, toplam kadın ve toplam erkek delegelere göre oranlanmıştır.

Bilinen diller	Bilen sayısı
İngilizce	19
Fransızca	3
Rumca	1
İskandinav	1
Ermenice	1
Hollandaca	1
Rusca	1

TKP genel sekreteri Veli Dursun Yoldaş'ın kongre açış konuşması

Değerli yoldaşlar, kongre için bir açış konuşması hazırlamadım. Yalnızca birşey söylemek istiyorum. Bu kongrenin ana fikri de bence budur.

Türkiye ve dünyanın durumu bize partimizi toparlamamız için yeterince zaman veriyor. Önümüzdeki birkaç yıl için düzen tehlikede değildir. Bu zamanı iyi kullanabilirsek, günü geldiğinde değerlendirilmesi gereken yerlere bugünden ulaşmak üzere çalışabilirsek büyük bir kazançla çıkarız.

Türkiye'nin ve dünyanın durumu bize gerçekten zaman tanıyor da, bir yanıyla da tüm devrimci hareketi çürütüyor. Partimizde de ilk kez gördüğüm boyutlarda bir çürüme, laçkalaşma, tembelleşme var. Tabii ki, kararlı insanlar için mücadelenin yolları tükenmez, her zaman yaşam yeni yollar getirir. Ama önemli olan partinin yürümesi, partinin bir mücadele silahı olarak yürümesidir. Bu kongre ve sonrasındaki çalışmalar, partideki çürümeyi durdurmak için önemli fırsattır. Devrimci hareketin tümü aynı durumdadır ama bununla avunacak değiliz. TKP'de olmaması gerekir. Onun için bu fırsatı iyi değerlendirelim. Ne için birarada olduğumuzu ne yapmak istediğimizi, amaçlarımızı bir daha hatırlayalım, bu ideolojiye layık bir parti olmak için söz verelim birbirimize. Bence bu kongrenin özü, ana fikri, hedefi, önemi buradadır. Teşekkür ederim.

Yeni dönem parti çalışması üzerine karar

Sosyalist ülkelerinin çözülüşü ve Sovyetler Birliği'nde karşı-devrimin gelişimiyle birlikte dünya çapında gericilik dönemi açıkça görülmeye başladı. Partimiz Sovyetler'deki karşı-devrime karşı zamanında ve doğru tutum aldı. Bu gelişmelerin bölgede ve ülkemizde sınıf savaşına etkileri üzerine yaptığı değerlendirmenin doğruluğu, sonraki gelişmelerle kanıtlandı.

Uzun dönemde sağa kayışı durduracak temel etken, dünya ekonomisindeki bunalımdır. Bu bunalım, dünya işçi hareketinin büyük darbe yediği, moral gücünün zayıfladığı bugünkü ortamda şimdilik sağ eğilimleri güçlendiriyor.

Sağa kayış, milliyetçilik Türkiye'de de azıyor. Bir yanda Türk milliyetçiliği "Orta Asya" özlemleriyle gemi azıya alırken, öte yanda Kürt milliyetçiliğinde burjuva milliyetçi görüşler ağırlık kazandı. Sendikal harekete ve genel olarak emeğe karşı yoğun bir saldırı başladı. Reformist sol ideolojik ve örgütsel olarak çöktü. Militan küçük-burjuva solda Marksizmden iyice uzaklaşma süreci, hızlı bir erozyon yaşanıyor.

Türkiye devrimci hareketi kanıyor. Üç belirgin özellik var: Kadro kaybediyor, sempatizan halkaları daralıyor,

yığınlar çevresinden uzaklaşıyor, Kalan kadrolarda da moralsizlik yayılıyor.

TKP de bu ortamın dışında değildir. Kendimize özgü bazı koşullarımız ve bu koşulların getirdiği bazı farklar var. Ama kaçınılmaz benzerliğimiz de var.

Kadro kaybetme TKP'de öteki örgütler kadar hızlı değildir. Bunun çeşitli nedenleri olabilir. Onlar kadar büyük yanlışlar içinde değiliz. Ya da zaten onlar kadar büyük değildik. Her ne ise, ama kadro kaybı öteki örgütlere oranla yavaştır, ve de üye sayımız hatta minimal bir artış gösteriyor. Yalnız bu durağan bir duruma işaret etmiyor. Önemli bir yenilenmeyi gösteriyor.

Parti kadrolarına bunun getirdiği önemli bir zaaf var: Bilinç düzeyi düşüyor. Gidenler eski, gelenler yeni partili. Komünist partisi içinde yaşlanmadan bazı şeylerin anlaşılması kolay değil. Onun için kadromuzda bir artış var ama bilinç ortalamasında düşüş var.

İkinci özelliğe bakarsak, ki devrimci hareketin genelinden büyük bir farkla ayrıldığımız noktadır, partimizin yığın tabanı genişliyor. Bu zor dönemde her yerde sempatizan çevremiz genişliyor. Bunda Aleviliğin büyük katkısı var. Kürt sorununda aldığımız tutumun katkısı var. Türk-İş ve sendikal birlik konusundaki tutumumuzun ve devrimci hareketin ne olması gerektiği konusundaki tutumumuzun payı var.

Devrimci hareketle en çok benzeştiğimiz nokta, kadroların bir bölümünde coşkusuz, bürokrat türü çalışma, disiplin eksikliği, gevşeklik, yani bir anlamda moralsizlik var.

Öte yandan, Türkiye ve dünyanın durumu bize, partimizi toparlamamız için yeterince zaman veriyor. Bu zamanı iyi kullanabilirsek, günü geldiğinde değerlendirilmesi gereken yerlere bugünden ulaşmak üzere çalışabilirsek büyük bir kazançla çıkarız.

Kararlı insanlar için mücadelenin yolları tükenmez, yaşam her zaman yeni yollar getirir. Ancak önemli olan, partinin bir savaşım silahı olarak yürümesidir. Kongremiz, önümüzdeki

dönemde parti içinde *çürüme eğilimlerine karşı savaş* açmayı kararlaştırmıştır.

Önümüzdeki dönemde, sınıf savaşının dünyasal koşullarının dayattığı sorunlara yanıt getiren bir ideolojik çalışma, merkez organlar ekseninde ve legal odaklarda yoğunlaşmış bir örgüt çalışması ile bütünleşmelidir. Sendikal savaşımda yoğunlaşmış, Alevilikle bütünleşmiş ve militanca bir demokrasi kavgası veren örgüt çalışması, bu zor dönemi başarıyla geçirmeyi sağlayacaktır.

Parti örgütlerini kurumsallaştırma

Parti örgütlerinin çalışmalarını daha yakından ve yerinde yönlendirme ve denetleme sağlanacak, yüzyüze görüşmeler artacak, örgüt raporlarını göndermeyen komitelere - sekreterlerine ceza verilecektir. Parti üyelerinin merkezi doğrudan bilgilendirmeleri (yazı, rapor) özendirilecektir.

Gönderilen raporlar ayrıntılı olmalı, parti şemasındaki değişiklikler hemen merkeze bildirilmeli ve merkez herhangi bir durumda parti örgütünü baştan sona toparlayacak bilgilere sahip olmalıdır.

Hücre toplantıları aksamadan ve partinin siyasal çizgisini izleyen bir gündemle yapılmalıdır. Yerel konular bu çerçevede ele alınmalıdır. Mali durum - kesenekler, eğitim, merkez organa haber, yazı vb., yayın satışları, yığın çalışmaları gündemin değişmez maddeleridir.

Her hücrenin işlevi ve belli görev alanı olmalı, hücrede somut görevi olmayan üye kalmamalıdır. Sekreter, hücre üyesinin çalışmasını her an denetleyebilecek bir örgütlenme yapmalıdır. Tüm partilileri legal örtüler altında örgütlemek, döneme uygun biçimdir. Altında yığın bağı olmayan hücre kalmayacaktır.

Yöneticiler örgütün önünde koşacaktır. Yalnız direktif vermekle komünist partisi yöneticisi olunamaz. Bunu yerine getiremeyecek yöneticiler, görevi, daha iyi yapabilecek yoldaşlara gönül rahatlığıyla devretmelidirler.

Komiteler, hücreler üç aylık çalışma planları yapacaklar-

dır. Plansız, hedefsiz çalışma yapılmayacaktır.

Yerel çalışmalar finanse edemediği sürece, merkez bürolar dışında profesyonel kadro ayrılmayacaktır. Olabilen en çok sayıda profesyonel devrimci yaratabilmek için, parti profesyonelliği, yayınlarımızın satışı temeline oturtulacak ve bu uygulama tüm parti örgütlerinde yerleştirilecektir.

Parti üyesi ve örgütlenme

Parti üye sayısı arttırılacaktır. Sorun deftere yazma değil, komünist partisi üye ölçütlerine ulaştırma sorunudur. Program eğitimi yapmadan, sınavından geçmeden, tüzüğü kabul etmeden parti üyesi olunamaz. Sempatizanlar mutlaka legal odaklarda, pratik içinde sınanmalıdırlar.

Üye bileşiminde işçi ve kadın oranının yükselmesi için bilinçli çaba gösterilmelidir.

Partinin yığın etkisinin olduğu işyeri ve semtlerde örgütlenme, üye kazanma başa alınacaktır.

Semt çalışması yapan partililer çalışma yaptıkları semtlerde oturmalı, hatta o semtte iş bulmaya çalışmalıdırlar.

Her bölgede, görevi yalnızca Aleviler arasında çalışma yapmak olan hücreler kurulmalıdır.

İşçi Muhabir Grupları yeniden öne çıkarılacaktır. Sempatizanlardan başlayarak tüm yeni ilişkiler, üyeliğe hazırlık okulu olan İMG'lerde örgütlenecek, bunların sayıları arttırılacaktır. İMG'lerin temel görevleri merkez organı satmak, eğitimini yapıp haberle beslemek, partinin yığın çalışmasına katılmaktır.

Tüm parti komiteleri, yığın çalışması açısından bölge, işyeri, yerleşim birimi planları yapacak ve her partilinin ilişki kuracağı yer belli olacaktır. Yığın çalışmasında öne çıkartılacak siyasal, vb. somut konular önceden belirlenecek ve çalışmanın sonuçları toplanacaktır.

Bugün komünistin temel görevi yayın satışlarını düzgün örgütlemektir. Her hücrenin, parti üyesinin yığın çalışmasındaki başarısı, kısa dönemde kaç yayın sattığı ve uzun dönemde kaç üye kazandığıyla ölçülecektir.

Parti kültürü ve parti yaşamı

Önümüzdeki dönem parti hattından "anlayış gösterilecek" dönem değildir. Tutumumuz kesin olmalıdır. Kafası karışık, yüreği karışık insanlarla kavga yürümez.

Öte yanda, üzerinde eleştiri getirilen yanlışları hiçbir güç tepeden düzeltemez. Yanlışları düzeltmenin yolu, *önce* kişisel vicdan muhasebesinden geçer. "Görevimi layıkıyla yapıyor muyum?" sorusu sorulmalıdır. *Sonra*, komitelerde açık sözlü, kendine yontmayan, yapıcı, iyileştirici eleştiri-özeleştiri gelir. Yanlışları düzeltme gücü ve yeteneği partilinin kendisindedir.

Verilen sözler *mutlaka* yerine getirilmelidir. Böyle bir zaafın, öteki yoldaşların işini aksatacağı, bazı durumlarda fırsatları kaçırmamıza neden olacağı ve en önemlisi yığınların partiye bakışını olumsuz etkileyeceği akıldan çıkartılmamalıdır.

Kesimciliğe, küçük burjuva yaklaşımlara savaş açmalıyız. Her yoldaş işe kendisinden başlamalıdır.

Örgütlerdeki ataleti kıracağız. İşleri savsaklayan, laubalilik içine giren yoldaşlara "anlayış" gösterilmeyecektir. Eleştiri-özeleştiri komünist partisinin gelişme yasasıdır. Eleştiri kişiliğe değil, tutuma yöneliktir.

Komünist partisi demokratik merkeziyetçidir. Alt organ üst organa, tüm parti kongreye uyar. Parti kararları, dikkatli bir çalışma sonucu ortaya çıkan emek ürünleridir. Kararlar hakkında, ya da herbiri bir kararın sonucunda öne çıkan adımlar ve tutumlar hakkında ileri geri konuşmak parti dokusunu çürütür. Komünist, toplumdaki yozlaşma ve laubaliliği örgütüne taşımaz.

Komitelerin, alınan kararlara rağmen kendi alışıldık yollarından gitmelerine izin verilmeyecek, böyle tutumlar şiddetle eleştirilecek ve kesinlikle kaldırılacaktır. MK kararlarının canla başla uygulanması başarılı parti çalışmasının temel koşuludur. Kararların eleştirisinin yolları da vardır ve açıktır.

Militanlık anlayışındaki yanlış kalıntılar temizlenmelidir. Daha az keskin olmalı, meseleleri daha soğukkanlı çözümlemeliyiz. Yalnızca yığın çizgisinin yakalanması, kesin utkuyu güvence altına alır.

Eğitimler ve yayınlar

İdeolojik savaşın temel aracı parti basınıdır. Günümüzün en devrimci görevi parti basınını güçlendirmektir. Bu görev, bir yanıyla yığınlar arasında çalışma ile, bir yanıyla parti eğitimleriyle bağlıdır. Sınıf savaşının tüm alanlarının sorunlarını ele almak, siyasal hattımızı yığınlar içinde yaymak, öne çıkan sorunlar üzerine görüş alışverişinde bulunmak ancak parti basını ile gerçekleşir.

Parti kadroları arasında deneyim ve bilgi farkını kaldırma ve parti kültürünü yükseltme yönünde adım atmak için en başta parti yayınlarının düzenli eğitimi yapılmalıdırlar. Merkezin parti örgütleriyle görüşmeleri artırılmalıdır. Parti okulu kurumsallaşmalıdır.

Partinin önündeki *ana hedef*, yayınlar temelinde örgütlenme anlayışını ve örgütlenmeyi geliştirmektir.

Bu ana hedefe ulaşmak için parti örgütleri şu görevleri yerine getirmelidirler:

1. Merkez Organlar temelinde eğitim ile parti üyesinde ideolojik ve siyasal anlayışın derinleşmesini sağlamak.
2. Yayın satışını ana alan yapmak. Her yayın satışını bir küçük kampanya biçiminde, komünist ruhla örgütlemek.
3. İşçi ve Alevi semtlerini başa almak. Partileme hedefiyle çalışmak. Temsilci ve muhabir bulmak. İMG'ler kurmak.
4. Yayınları yazı, haber ve materyal ile beslemek.

Yığın çalışması

Katıksız komünist ideoloji ile örgütlenmiş bir öncü parti yaratma ve hem de yığınlarla kaynaşma, somut yaşamda çeşitli teorik ve pratik yetersizlikler ve olanaksızlıklardan dolayı dünyanın en zor işi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Böyle bir amaç için komünist partisinin dayanacağı birinci

araç onun temel örgütleri, hücreleridir. Hücreler, içinde çalıştıkları toplum kesiminin o günkü durumunu partiye taşıyan en önemli araçlardır. Bu nedenle, hücrelere, "en alt birimler" gözüyle değil, partinin en önemli işlerini yürüten, yığınları kazanmakla yükümlü organlar olarak bakmak, en mükemmel biçimde örgütlemek, çalışmalarını titizlikle izlemek ve denetlemek zorundayız. Parti, yığınları temel örgütleri eliyle kazanır.

Parti merkezi ülke çapında sınıflar, sınıf katmanları için genel istemler, psikoloji ve bilinç belirlemesi yapar. Bu genelin bölgelere ve değişik koşullara dağılımda büyük farklılıklar olacağı için, yığınları yakından tanımak mutlaka her bölge yöneticisinin, her komitenin sorunudur.

Egemen sınıfın siyasetini eleştirmek önemlidir, ama komünistlerin bu gerici çözümlere karşı, mutlaka *pozitif alternatifler* getirme zorunluluğu vardır. Pozitif alternatifler yığınların siyasal bilincini ve devrimci eylemini artırmada bugün geçmişe oranla daha büyük rol oynayacaktır. Partimizin aktif demokrasi programı böyle bir pozitif alternatiftir.

Yığınsal haberleşme araçlarının ve dolayısıyla egemen sınıfın ideolojik saldırısının görülmedik boyutlar aldığı günümüzde, komünist partisinin de ajitasyon ve propagandasını sürekli geliştirmesi gerekmektedir:

1. Ajitasyon ve propagandada temiz ve anlaşılır bir dil kullanılmalıdır. Bu dilin, yığınların o günkü psikolojisini de dikkate alması, onların durumunu olduğu gibi yansıtması gerekir.

2. Toplumun çeşitli kesimlerine yönelik propagandamızda, onların özelliklerini daha iyi tanımamız gerekir.

3. Yığın çalışmasında somut sorunlar üzerine eğilirken bu sorunların genel siyasal karakterini ve sömürü sistemiyle bağını açıklamak, somut gerçekliği mutlaka genelle bağlamak gerekir. Genel fikirleri, ideallerimizi yığınlara ulaştırmak için de *mutlaka somut gerçeklikle bağlamak* gerekir.

Öte yanda, açıklama, ajitasyon-propaganda ne denli iyi

örgütlenmiş ve sunulmuş olursa olsun, tek başına yığınların bilincini yükseltmede yeterli değildir. Yığınlar asıl olarak *kendi deneyimlerinden* öğrenir. Propagandamıza ve ajitasyonumuza mutlaka ekonomik haklar, demokrasi ve devrim için somut eylemler eşlik etmelidir. ***Komünist partisi eylem örgütüdür.***

Yığın çalışmasında canlı ilişkileri korumak, geliştirmek ve sürekli kılmak zorundayız. Sendikalara düzenli ziyaretler örgütlemeli, mahalle ve semtlerde düzenli ev ziyaretleri yapmalıyız. Getirdiğimiz görüşlere, siyasetimize, belgilerimize - sempatizanlardan başlayarak - yığınların gösterdiği tepkiyi sürekli ölçmeli ve parti merkezini hızla bilgilendirmeliyiz.

Komünist partisi yığınlarla canlı ilişkiler kurmak ve geliştirmek istediği için onların olduğu yerde olur. Alevi-işçi mahallelerinde yaşamak, onlarla üzülüp onlarla sevinmek zorundayız.

Legal olanaklardan yararlanma

Yasadışılık yığınsallaşmayla geneliyle çelişki içindedir. Öte yanda yasallık da devrimcilikle geneliyle çelişki içindedir. Uzun süre yasal olup da devrimciliğini korumuş bir parti gösterilemez.

Bu çelişkiyi devrimci durum ortamında çözmek çok zor değildir. Ama öteki dönemlerde çözebilmek çok zordur. Yine de, çözebilmenin tek bir anahtarı vardır: Komünist partisinin, varolan legal olanaklardan "yasallaşmadan" yararlanabilmesi.

Legal çalışmanın *amacı*, komünist partisinin yığınsallaşma sorununu çözmektir. Dolayısıyla legal örgütlenmelerin, komünist partisi örgütlenmesine olanaklar verdiği ölçüde anlamı vardır.

Burjuva polisine karşı partiyi korumak için konspirasyon önemlidir. Ancak çevresinde yığın bağı olmayan örgütte konspirasyon kalmaz. Ya hiç kimse hiçbir iş yapmaz, ya da herkes herkesi ve herşeyi bilir.

Bugün parti çalışmasının önemli vurgusu, çalışmalarımızı olabildiğince legale taşımaktır. En geniş ölçüde legal dernekleşmelere gitmeli, olanları çalıştırmalıyız. Derneklerin, kuruluş amaçlarına ve çalıştıkları alanın sorunlarına yönelik çalışmasına özel dikkat göstermeliyiz. Ama bu örgütlenmeler renksiz değil, görüşleriyle ve eylemleriyle TKP kimlikli olmalıdır. Legal derneği partinin önüne koyan anlayışlara tüm komünistler karşı durmalıdırlar.

Legal çalışma, illegal çalışma mantığı ve yöntemleriyle YÜRÜTÜLEMEZ. İllegal bir iş yapıyormuşçasına legal olanaklardan yararlanılamaz.

Mali kaynak yaratma

Partimizin gelişmesinin önündeki en büyük engel, gelirlerimizin yapmak istediğimiz işleri *karşılayamamasıdır*.

Parti örgütleri kendi mali sorunlarını çözmeli, böylece merkezin kaynaklarını partiyi ilerletecek başka alanlara yatırmasının olanaklarını artırmalıdırlar. Parti profesyonellikleri bu çerçevede yeniden gözden geçirilmeli, her örgüt kendi profesyonelini yayın satışı temelinde oluşturmalıdır. Mali sorunun siyasal çalışmayla bu kadar üst üste düşen başka bir çözümünü bulmak zordur.

Özveri taarruzlarına tüm örgütler, partililer, sempatizan çevre aktif olarak katılmalıyız. Her partilinin, kollektifin hedefi olmalı ve hedefi aşmaya yönelik bir çalışma yapılmalıdır. Taarruzlar bir emek ve ideoloji eğitimi olarak kullanılmalı, geçmiş taarruzların bilgi ve deneyimi dikkatle değerlendirilmelidir.

***

Bir Alevi deyişi, "gönülsüz ürüyen köpek sürüye kurt getirir" diyor. TKP'nin 8. Kongresi bu deyişin günümüz koşullarında taşıdığı anlamın bilinciyle, çürüme eğilimlerine karşı savaş açmıştır.

Tüm parti örgütleri, merkez organlar temelinde ve

çevresinde örgütlenmeyi başa alarak, parti kültüründeki kopuklukları tüm kademelerde gidererek, partinin pozitif alternatiflerini yırtıcı bir yığın çalışmasıyla işçi-Alevi milyonlara sunup onların gönlünü kazanarak, kısacası fabrika ve semtleri TKP'nin kaleleri yaparak, bu savaştan başarıyla çıkacaktır.

Yayınlar üzerine karar

Yayın temelinde örgütlenme

"... Basın siyasal örgütlenmenin çekirdeği ve temelidir." (Lenin)

Partinin merkez organı aynı zamanda propagandacı, ajitatör ve örgütçüdür, partinin ve ileri işçilerin izlemesi gereken doğrultuyu gösteren pusuladır. Parti merkezinden partililere uzanan atardamardır, parti ve yığınlar arasındaki bağdır. Merkez organ, yalnızca güçlü bir partinin inşasına değil, aynı zamanda siyasal, ekonomik ve ideolojik alandaki mücadelenin tümüne hizmet eder.

Parti üyeleri parti yayınlarını özümseyerek okumalı, onları günlük çalışmanın pusulası yapmalıdırlar. Partiyle yığınlar arasındaki bağ, işyerinde, semtte ve okulda *yayın* çevresinde kurulmalıdır.

Parti basınını güçlendirmede yanlışları giderelim

Yayınların satışının artırılması *yalnızca mali açıdan değil, aynı zamanda siyasal açıdan büyük önem taşır.* Fabrika fabrika, semt semt dolaşılarak yayınlara okuyucu kazanılmalıdır.

Yayın dağıtımında görülen aksaklıklarının üstüne, ideo-

lojik anlayışı geliştirmeye yönelik kampanyalar ve somut önlemlerle yürümeliyiz. Tüm parti çalışmasını yayınlar çevresinde kuran bir parti için bu yaşamsal önem taşır.

Günümüzde parti basınını güçlendirmenin en devrimci görev olduğunu kavrayan parti örgütleri ve yoldaşlar, bu alandaki çalışmalarını iyileştirmek için hızla yeni adımlar atmaya başladılar.

Örgüt kültürü ve disiplin açısından, bugün her düzeyde yönetici organ ve yoldaş, yapılan her çalışmanın parti basınına yazılmasını, parti çalışmasının ayrılmaz bir parçası yapmaya özen göstermelidir. Tüm çalışmalar, parti basınını güçlendirme görevi ile birlikte ele alınmak zorundadır.

Yayınların çıkışı ve dağıtımı *hiç* aksamamalı, gecikmemelidir. Okuyucunun partiye olan güveninin sarsılmasına fırsat tanınmamalıdır.

Yayınlar düzenli satılıp gelirleri yerine ulaştırılmadıkça partinin mali gücü zorlanmaktadır. Bu alanda önlem alınmalıdır. Yayınların harcama kalemleri azaltılmalı, işler rasyonelleştirilmelidir. Temsilcilik ve muhabir sayıları artırılmalıdır.

Her bölgede yayınların profesyonel kadrosunun ücreti ve işletme giderleri satışlardan sağlanmalı ve giderek satışlar tüm giderleri karşılayacak düzeye çıkarılmalıdır.

Parti basınını güçlendirme görevini önümüze koyduğumuz bu dönemde, partinin basın-yayın büroları ve yayınevlerinde çalışan yoldaşlara büyük sorumluluklar düşüyor. Bunların başında varolan kaynakları en verimli biçimde kullanmak geliyor.

Parti basını temelinde ve çevresinde örgütlenmenin temel görevimiz olduğu bilinciyle, TKP 8. Kongresi, yayınlarımızın okunmasına, dağıtımına ve bu çalışmalardan üye kazanmaya yönelik olarak şu noktaları karar altına alır:

1. Tüm parti örgütlerinin çalışmaları parti basınını güçlendirme göreviyle birlikte ele alınmalı,

2. Yayınların propagandacılık ve ajitatörlük niteliğini yaşama geçirecek liderleri eğitmek üzere tüm örgütlerde

eğitim hızlandırılmalı,

3. Gazeteye yazı, haber, fotoğraf göndermek hücrelerin temel hedeflerinden olmalı ve çalışmalar ona göre planlanmalı,

4. Parti örgütlerince pilot bölgeler saptanmalı ve buralara temsilcilikler açılmalı,

5. Gazetenin elden satışı için hedef koyulmalı ve bu hedefler ayda bir gözden geçirilmeli. Toplu satışlara ağırlık verilmeli, fabrikalarda, semtlerde vb. yerlerde planlı bir şekilde satışa çıkılmalı. Satışa çıkmadan önce ve sonra en ince ayrıntısına kadar eylem değerlendirilmeli, eksiklikler hemen giderilmeli,

6. Gazetenin dağıtım şirketleri eliyle yapılan satışları bayi düzeyinde izlenmeli ve asıl olarak ülke çapında satıcılar eliyle satışı öne alınmalı,

7. Özveri Taarruzu sırasında bağış kampanyası açılmalı, taarruzun anlamı ve önemi işçi sınıfına ve onun örgütlerine duyurulmalı,

8. İşçi muhabir grupları kurulmalı, nasıl çalışacakları konusunda görüşlerimiz sunulmalı, düzenli toplantı yapmaları sağlanmalı,

9. Önce işletme giderleri sonra da üretim giderlerinin tümü yayınlar tarafından karşılanmalı,

10. Yayınlarda kullanılan teknolojiyi bilen yoldaş sayısı artırılmalı,

11. Parti profesyonelliği tüm örgütlerde yayınlarımızın satışı temelinde örgütlenmeli ve profesyonel sayısı olabildiğince arttırılmalıdır.

Mali konu üzerine karar gerekçesi

Bugünkü mali durumun, sorunların ve çözüm yollarının kavranması için son yıllarda yaşadığımız mali krizin ve bu krizin atlatılmasında kazandığımız deneyimin iyi kavranması gereklidir. Sorunlara örgütsel çalışmayı iyileştirerek getirilecek çözümler de ancak bu deneyim üzerine kurulabilir.

Partimiz, 1989 yılında karşılaştığı mali krizin çözülmesi için, parti çalışmalarını bir bütün olarak iyileştirmeye, mali sorun üzerinde odaklaşmaya dayanan yoğun bir çalışma başlattı. Genel Sekreter Yoldaş'ın, 5 Haziran 1989 tarihli *İşçinin Sesi*'nde yayınlanan "Krizin Dibini Bulduk" yazısı bu çalışmanın başlangıcını oluşturdu:

> "Önümüzdeki bir buçuk yılın ana halkası mali sorunların çözümüdür. Mali sorun bugün partimiz için *siyasal* bir sorundur.
>
> "Türkiye ve Avrupa'da mali sorunun çözümü için atılacak adımlar, *yığın çalışmasıyla* ve *başka stratejik hedeflerle birleştirilmelidir.*"

Bu başlangıç, *İşçinin Sesi*'nde 31 Temmuz 1989'da yayınlanan "1989-1990 Örgütsel Stratejisi" ile pratik görev olarak tüm parti örgütleri için bağlayıcı oldu. Bu strateji, parti çalışmalarında dört odak noktasından birincisini, mali

kaynak geliştirmek olarak belirledi ve Merkez Komitesi'ne bağlı bir mali büro kurulmasını kararlaştırdı.

Birikmiş borçların temizlenmesi ve yıkılan yapıların onarılması için, bir buçuk yıl olarak planlanan, olanaklı en kısa süre verildi.

Mali krizin parti çalışmalarını durdurma ya da sekteye uğratma tehlikesini önleme amacıyla alınan bu karar, ancak tüm yoldaşlar bilinçle ve bilgiyle kavrarlarsa hayata geçebilirdi. Bu nedenle, tüm parti örgütlerine sorunun çapı ve pratik kararlar üzerine bilgi verildi ve bu sorunun çözümü için gerekli disiplin istendi.

Ardından hedefi gerçekleştirmek için, örgütlenme ve pratik çalışma üzerine bir dizi karar hızla uygulanmaya başlandı. Üzerinde yoğunlaşılan ve partimiz için önemli kazanım olan uygulamalar şunlar oldu:

A. Parti merkezinin gelir ve giderlerinin, uzun vadeli stratejik hedefle uyumlu aylık tahmini bütçe temelinde mali planlanma ve denetimi başladı. Bu tahmini bütçe, üzerinde odaklaşmanın düşmesine izin verilmeyen bir çalışma düzeni haline getirildi.

B. Her parti çalışmasının mali yönden kendini finanse etmeyi amaçlaması ilke haline getirildi. Bir eylem ya da yeni bir girişim planlama aşamasında, mali yönün detaylı düşünülmesi, yeterli kaynağın bulunması, gelir getirici yanının örgütlenmesi bilinci yükseldi. Temel bir ilke, yeni çalışmaların borç alarak finanse *edilmemesi* oldu.

C. Tüm çalışmalarda mali kaynak kullanımında yoğun bir tasarrufa gidildi. Merkezin harcamaları, olanaklı en alt sınıra çekildi. Türkiye örgütlerinden, tasarrufu arttırarak merkezden aldıkları katkıları azaltmaları istendi. Avrupa'daki örgütlerin ise tasarruf ettikleri tüm fonları merkeze devretmeleri istendi.

D. Yeni kaynak yaratmaya odaklaşıldı. Bu amaçla kurulan özel büroların görevlerini layıkiyle yapabilmesi için, yetişkin kadrolar ayrıldı. Gerektiği yerde bu kadrolar öteki parti çalışmalarından ayrıldı.

E. Avrupa örgütlerinde çalışan yoldaşlar, mali krizin aşılması görevine gerekli bilinçle sarılmaları amacıyla, aylık özel toplantılar ile hedef, bütçe ve uygulamadaki gelişmeler ve sorunlar üzerine bilgilendirildiler.

Bu temelde yürütülen çalışmalar, kısa bir süre içinde ilk olumlu sonuçlarını verdi. Yine de, alınan yol henüz örgütün mali durumunu ancak bıçak sırtında tutmaya yetiyordu. Genel Sekreter Yoldaş 1989 yılının sonunda yaptığı bir konuşmada, alınan yolu ve devam eden sorunu şöyle özetliyordu:

> "1990 gerçekten *çok kritik* bir yıl olacaktır. Şöyle bir ikilemle karşı karşıyayız. Ya 1989'un adımlarını sağlamlaştıracağız, geliştireceğiz, ya da yeniden 1988'deki duruma kayacağız. Orta yerde durmanın olanağı yok. Bulunduğumuz noktada tutunamayız. Geriye kaymamak, ileriye gitmek için *altı temel hedefimiz* var.
>
> "*Birincisi*, tüm parti çalışmaları kuruş borçsuz olmak zorundadır. Hiçbir yere bir kuruş borcumuz olmayacak. Ucuz ve verimli bir örgüt çalışması. Bunun yanısıra gelirleri arttırmak. Çok yol aldık, ama daha çok yol gitmek zorundayız." (*İşçinin Sesi*, 14 Ocak 1990, sayı 386, s.4)

Bu olumlu gelişme ile sağlanan bıçak sırtındaki denge, dünya çapında etkileri kendini gittikçe hissettiren yeni bir çerçevenin içine oturdu. 1990 başlarında yapılan "Merkez Komitesi Durum Değerlendirmesi" bu çerçeveyi ve bu çerçevenin önümüze getirdiği yeni görevlerle birlikte mali sorunu da ele aldı. Karşı-devrim ve gericilik dalgasının dayattığı *yıpratma savaşı*'ndan başarı ile çıkmak için görevlerden birini, "*mali kaynakları yıkılmaz bir hale getirmek*" olarak belirledi.

Aynı toplantıda değerlendirilen "Merkez Yürütme Bürosu Raporu" alınan yolu ve yapılması gerekenleri şöyle özetledi:

> "Geçtiğimiz çalışma döneminde merkezin mali kaynaklarını geliştirmede oldukça sert önlemler

aldık. Özellikle bir bölge örgütünün tüm kaynakları merkeze aktarıldı. Yeni işler kuruldu. Bu önlemler henüz sorunları çözmeye yetmemektedir. Aldığımız önlemler borç yükünü düzenli bir tempoyla ödemeye yöneliktir.

"Bu ortamda Türkiye'de yayın ve örgüt çalışmalarının kendi kaynağını kendisi yaratarak gelişmesi son derece önemlidir. Bu zor dönemde bile merkez, Türkiye örgütlerine önemli ölçüde mali katkı yapmıştır. Tasarruflu çalışma, kaynak yaratarak çalışma tüm Türkiye örgütlerinin gündemindedir. İş yapmak için merkezden fon bekleme yanlış bir tutumdur. Tüm örgütler her kalemi gözden geçirerek tasarrufa önem vermeli ve kaynak yaratma konusunda daha dalıcı ve sonuç alıcı olmalıdırlar.

"Bu zorlu dönemde başarının sırrı örgütlerin dokusunu sıkılaştırmaktan geçmektedir. Daha fazla disiplin, çalışkanlık, yaratıcılık ve özveri gereklidir. Mali sorunların çözümünün siyasal önemini bilince çıkartmak, bu konuda odaklaşmayı sürdürmek tüm yönetici yoldaşların en önemli görevidir." (*İşçinin Sesi* 19 Şubat 1990, sayı 389, s.5)

Bu değerlendirmenin ardından gelen çalışma dönemi içinde mali disiplin üzerine bilgi ve deneyimimiz arttı. Bu deneyim birikimi temel alınarak çalışmaların daha da iyileştirilmesi gerekiyordu. Bu gereksinim "1990-1991 Örgüt Stratejisi"ne şöyle yansıdı:

"Yeni örgütsel stratejimizin özü 'mali kaynak yaratmak ve örgütlenmek'tir. ...

" Mali alanda yaratıcı ve sonuç alıcı çalışmanın görevleri:

"1. Merkeze bağlı mali çalışma ekiplerini yetkinleştir, örgütlülük ve verimlilik düzeyini yükselt.

"2. Mali kaynak yaratan eski projeleri güçlendirirken yeni projeler üret. Yeni projelerin üretilmesi

ve bu projelerde katkılarının belirlenmesi için örgütün önerilerini ve desteğini iste.

"3. Mali kaynak yaratmada, merkezden fon beklemeden kendi olanakları ile yürüyecek örgüt projelerini öne al, destekle.

"4. Mali kaynakları muhasebe, yönetim ve verimlilik açısından denetle.

"5. Dönem sonuna dek örgütün güncel borçlarını temizle." (*İşçinin Sesi*, 9 Temmuz 1990, sayı 398, s.8)

Bu strateji, bir yandan bilgi ve deneyim birikiminin, mali disiplin anlayışının derinleştiğini yansıtıyordu. Öte yandan çalışmaları yetkinleştirme için muhasebe ve verimlilik gibi yeni denetim ölçütleri getirerek, stratejik hedefe zamanında varılmasını amaçlıyordu.

Bu anlayışa uygun olarak Merkez Komitesi Sekreterliği, "Yeni Rapor Düzeni" hazırladı. *İşçinin Sesi*'nin 23 Temmuz 1990 tarihli 399. sayısında yayınlanan bu rapor düzeni ile tüm örgütlerden nasıl bir mali rapor istendiği detayı ile açıklandı. 14. Özveri Taarruzu örgütün güncel borçlarını bitirme hedefi ile yürütüldü.

10 Eylül 1990 konuşmasında Genel Sekreter yoldaş mali çalışmanın vardığı noktayı şöyle özetledi:

"Son birbuçuk yılımızı yoldaşlar çok iyi biliyorlar. Merkez binanın elektrik parasını ödeyemez durumlara girdik, büyük mali sıkıntı altında yaşadık. Sürekli bir taarruzdu. Ama olağanüstü borç ödedik. Ve de bu taarruzla borçlarımız bitecek. Bu da tabii yeni olanaklar, yeni adımlar demektir." (*İşçinin Sesi*, 17 Eylül 1990, sayı 402, s.7)

14. Özveri Taarruzu'nun bitişi ile mali krizi atlatmaya yönelik çalışmalar hemen hemen beklenen süre içinde stratejik hedefi gerçekleştirdi. Partimiz verdiği sözü yerine getirmiş oldu.

"Hatırlarsanız bir buçuk yıl önce 'bir buçuk yıl iyi çalışırsak mali krizi atlatır düzlüğe çıkarız' demiştik.

> Belki bir iki ay arkadan geliyoruz ama düzlüğe çıkıyoruz değil mi? Mali kriz bitti. Demek ki, parti değerlendirmesini doğru yapmış ve sözünde durmuştur. Bir buçuk yılda bu işi temizleriz dedik ve temizledik.''(R. Yürükoğlu, *İşçinin Sesi*, 1 Ekim 1990, sayı 403, s.4)

Böylece 1991 yılı başında mali kriz geneliyle atlatılmıştı. Bu dönem içinde partinin çalışmalarını durdurma tehlikesi taşıyan borç yükü eritildi. Yıkılan yapıların yerine yenileri kuruldu. Parti çalışmalarının teknolojik düzeyinin yeniden yükseltilmesi için gerekli yatırımlar yapıldı. Yeni koşulların getirdiği olanakları değerlendirme, yeni adımları atma görevine uygun bir konuma geldik.

Parti örgütünün çalışmalarında genel bir iyileşme yaratan mali disiplin anlayışı ilerledi. Mali krizin başladığı noktaya göre, Parti merkezinin düzenli gelirlerinde önemli artış sağlandı. Partinin giderleri denetim altına alındı. Gelir gider dengesi genel olarak korundu. Kadrolarda tasarruflu çalışma ve kaynak israfının önlenmesi bilinci genel olarak yükseldi.

Ancak bunlara karşın 1991 yılı içinde ve özellikle sonlarına doğru mali durumda yeniden kötüleşme başladı. Bu kötüleşmenin temelinde partinin giderlerinin artışı yatmaktadır.

Bunların başında, yayınlarla ilgili giderlerin artışı gelmektedir.

Karşı-devrim ve gericilik dalgasının Türkiye'deki etkilerine karşı sürdürmek zorunda olduğumuz *yıpratma savaşı*'nın temel aracı parti basınını güçlendirmekti. Mali krizin atlatıldığı koşullarda ortaya çıkan yeni olanakları değerlendirmek gerekiyordu.

Geçen yıl içinde bu stratejik hedef başarılı bir biçimde gerçekleştirildi. Yayınlarımız Türkiye solunda bir başka örneği görülmeyen bir içerik ve teknik taşıyor.

Ancak bu stratejik hedefin yayınların hazırlanması ve üretimi ile ilgili örgütsel ve pratik yönleri başarı ile tamamlanırken, aynı başarı satış ve dağıtım örgütlenmesin-

de gösterilemedi. Bunun sonucu olarak bugün yayın çalışmalarının finansmanı partinin mali gücü üzerine aşırı basınç yaratmaktadır.

Ocak 1992'de toplanan Merkez Komite *İşçinin Sesi* sayı 425'de yayınlanan Mali Karar'la 1991 sonunda içine girdiğimiz mali durumu yeniden değerlendirdi ve sorunun nedenlerini şöyle açıkladı:

1. Bölge örgütlerinin yayınların satış ve dağıtımına yeterince yoğunlaşmamaları.

2. Mali krizin aşılmasının getirdiği psikolojik rahatlama koşullarında, mali bütçe disiplinindeki gevşeme.

Bu iki temel nedenin birleşmesi ile ortaya çıkan mali tablo, bugün gelirlerin giderleri ancak karşılayabildiği, zaman zaman da karşılayamadığı, borçlarımızı azaltamayan, en ufak bir atılım ya da olağandışı ödeme için emniyet payı olmayan bir durumu doğurdu.

Ocak 1992'de toplanan Merkez Komite bu nedenlerle mali çalışmalarımıza yeniden çeki düzen veren bir dizi önlemi hızla uygulamaya koyma kararı aldı. Bu kararlar şunlardı:

1. Tahmini değil *bağlayıcı* bütçe
2. Tek bir bütçe yerine bölümleri kendi içinde ele alan katma bütçe
3. Bütçe fazla vermeyi amaçlamalı
4. Tüm giderlerde tasarruf
5. Parti işletmelerinde ve birimlerde mali disiplini arttırma
6. Merkezi mali denetimi geliştirme
7. Bu anlayışı en alt parti birimlerine kadar indirmek.

Partimiz bu alınan kararlar doğrultusunda çalışmalarını yoğunlaştırdı.

Bağlayıcı bütçe uygulamasına başlandı. Ancak özel durumlarda ve izine bağlı olarak bütçe dışı harcama yapıldı. Böylece tahmini giderlerle gerçek giderler arasındaki büyük oynamaların önüne geçildi.

Tek bir bütçe yerine bölümleri kendi içinde ele alan katma bütçe uygulaması asıl olarak Türkiye örgütleri için geçerli-

liğini sürdürmekte, diğer alanlar ya tek kalem gider ya da gelir olarak bütçeye girmektedir. Önümüzdeki dönemde bu alana daha çok yoğunlaşmak ve bölümlerin kendi içlerindeki durumunu daha yakından izlemek gerekmektedir.

Tüm giderlerde tasarruf yapma konusunda da adımlar atıldı. Parti giderleri içinde önemli yer tutan yayınların finansmanı gözden geçirildi. Yayında nitelik ve nicelik olarak değişiklikler yapıldı. Ancak yayın alanında henüz oturmuş bir mali rapor diyaloğu kurulamadığından, ve bu alanın birikmiş borçları nedeniyle ciddi bir tasarruf sağlanamadı.

Tüm Türkiye örgütlerinde elden yayın satışı ve dağıtımında bir artış olmasına karşın bu artış henüz merkezi katkının azalmasını getirecek düzeyde olmaktan çok uzaktadır. Tüm örgütlerin elden satış ve dağıtıma yüklenmesi, elden satış gelirlerinin kesin olarak geriye dönmesi gerekmektedir.

Merkezi giderleri minimuma indirme yolunda yeni alt yapılar kuruldu.

Parti işletmelerinde ve birimlerde mali disiplini artırma yönünde de adımlar atıldı. Bağlayıcı bütçe uygulamasıyla birlikte tüm parti birimlerinde mali konuya duyarlılık arttı. Merkezin izni dışında borç alma durduruldu. Ancak merkeze düzgün aralıklarla, istenilen biçimde hesap verebilmek için parti birimlerinin kendi iç denetimlerini geliştirmeleri zorunluluğu sürmektedir. Merkezi bütçe hazırlığını kolaylaştırmak için birimler kendi bütçelerini zamanında iletmelidirler.

Merkezi mali denetimi geliştirmek için örgütlere uygun yeni rapor düzenleri hazırlandı. Denetimde odaklaşmanın düşmesini engellemek üzere Merkez Komite Sekreterliği MYB'ye düzenli rapor vermeyi sürdürdü.

Merkezi mali denetimi geliştirme için yeni ve daha gelişmiş bir sistem hazırlanmaktadır. Parti merkez muhasebecisi yoldaşın da alanında bilgisini geliştirmesi gerekmektedir.

Ancak merkezi denetimde görülen aksamaları kökten gidermek özünde komünist bilinçle bağlıdır. En mükemmel denetim sisteminin kurulması bile başta yönetici yoldaşlar olmak üzere tüm komitelerin bilinçli çabası olmadan sonuç vermez.

Bu nedenle tüm partili yoldaşların mali konuda duyarlılıklarını arttırmaları, kafalarının bir yarısının bu konuyla meşgul olmasını sağlamaları gerekmektedir.

Gelirlerimizi düzenli kılmak ve arttırmak da önümüzdeki çalışma döneminin ana hedeflerinden biridir. Öncelikle bugünkü gelir düzeyimizden geri kaymayı engelleyecek, ve burjuvaziden gelebilecek saldırıları önleyecek adımlar hızla atılmalıdır.

Partinin mali konudaki anlayışını en alt hücrelere kadar indirmek, tüm yoldaşlara taşımak can alıcı önem taşımaktadır.

Mali konu üzerine karar

Son yıllarda yaşadığımız mali krizi ve hâlâ sürmekte olan mali sorunlarımızı ve bunlara getirdiğimiz çözüm yollarını içeren "Mali Konu Üzerine Karar Gerekçesi"ni gözönünde bulunduran 8. Kongremiz:

1. Tahmini değil bağlayıcı bütçe uygulamasını kalıcılaştırmayı,

2. Bağlayıcı bütçenin sağlıklı olabilmesi için katma bütçe uygulamasının oturtulmasını, bunun gerçekleşmesi için de basın-yayın alanından düzenli ve merkezle uyumlu raporların gelmesinin sağlanmasını,

3. Olağanüstü koşullarda geçebilecek bir kaç ay boyunca parti çalışmalarını minimal düzeyde karşılayabilecek bir mali birikim yaratılmasını,

4. Bütçede giderleri minimumda tutmak amacıyla,

- En başarılı örgütümüzün profesyonel aylığı almadığı gözönünde bulundurularak, merkez bürolar dışında tüm örgütlerde profesyonel aylıklarının kaldırılmasını, tüm örgütlerde profesyonelliğin yayınlarımızın satışı temeline oturtulmasını ve sayısının olabildiğince artırılmasını,

- Düzenlenecek tüm eylemlerin önceden bütçesinin yapılmasını ve eylemin kendini finanse etmesinin sağlanmasını,

5. Mali kaynakları muhasebe, yönetim ve verimlilik

açısından daha sağlıklı denetleyebilmek amacıyla bu alanda çalışanların yetkinleşmesinin sağlanmasını,

6. Mali sorunun komünist bilinçle yakından bağlı olduğu anlayışıyla,

- Tüm birimlerde mali kaynak yaratmak amacıyla yeni projeler yapmayı,
- Bütçe açıklarını hedefli yayın satışlarıyla kapatmayı,
- Mali alanda önümüze koyduğumuz görevlerin başarıyla gerçekleştirilmesi için, bu kararın ruhunu en alt birimlere kadar tüm örgüte taşımayı karar altına alır.

Bireysel terör ve devrimci mücadele üzerine karar

Sovyetler Birliği'ndeki karşı-devrimle gelen dünya çapında gericilik döneminin etkileri, Türkiye'de de kendini iyice hissettirmeye başladı. Bu durum, reformcu solun çöküşü, yükselen Türk ve Kürt milliyetçiliği ve sağa kayan toplumsal psikoloji olarak yansıyor. 1960'larda, 70'lerde fedakar ve coşkulu savaşımıyla halkın saygı ve sevgisini kazanmış, fakat toplumdaki arayışlara tutarlı bir yanıt verememiş olan, her rengi ile devrimci sol ise, faşizmin darbesiyle iyice zayıflamış ve ardından dünyadaki son gelişmelerle birlikte derin bir bunalım ve erozyon dönemine girmiştir.

Ancak, dünyada eşi az bulunur bir sınıf mücadelesi dinamizmine sahip Türkiye'de bu durumu yalnızca dönemle açıklamak doğru olmaz. "Devrimci" solun, dünya genelinde olanları Türkiye özelinde hızlandırıcı rolünü hesaba katmamak, toplumsal kabarışlar yeniden geldiğinde aynı kısır döngünün yinelenmesinde sorumluluk üstlenmek anlamına gelir.

Bu nedenle, yanlışlara bugünden karşı durmak, emekçilerin gözünde TKP'yi bu yanlışlardan kesin biçimde ayırmak zorundayız.

Devrimci hareketin yanlışlarının bugün en belirgin

biçimde kendini açığa vurduğu alan bireysel terörizmdir. Bu, emekçi halkın devrimcilerden soğumasına, solun zaafının artmasına, sağın güçlenmesine yardım ediyor. Hepsi de kendine "Marksist-Leninist" diyen bu hareketlere en basitinden şunu sormalıyız: Hangi Marks'da, hangi Lenin'-de yazıyor bu yapılanlar?

"Devrimci" sollar, terörizmi siyasal taktiklerinin temeli yaparak, siyasal savaşımın temel aracı olarak savunarak, devrimci harekete en ciddi zararı vermekte, işçi sınıfının yığını ile devrimciler arasındaki bağları koparmaktadırlar. Bireysel terörizmin, yığınlar arasında, yığınlar için, yığınlarla birlikte çalışmayla hiçbir ilgisi yoktur. "Devrimci" solların bireysel terörizmi, pratikte, tarihin deneyimiyle mahkum edilmiş bir yöntem olan *tek başına çalışmadan* başka birşey değildir. İşçileri demoralize ediyor, nüfusun büyük çoğunluğunu karşıya itiyor, devrimci harekete başıbozukluk getiriyor ve devrimi zedeliyor.

Bireysel terörizm kişilere karşı intikam eyleminden başka birşey değildir. Komploculuktur. Hiçbir zaman yığınların psikolojisini yansıtmaz. Savaşkan yığın liderleri yaratmada hiçbir olumlu işlevi yoktur. Yığınlara ve işçi sınıfına inançsızlığın sonucudur.

Bugün "devrimci" sol, "silahlı eleştiriyi daha da yoğunlaştıracağız" diyor. Bu artık Marksizm-Leninizm'i doğru anlamamakla da açıklanamayacak bir durumdur. Bu hareketlerin Marksizmi öğrenmek gibi bir sorunları yoktur. Giderek bu hareketlerle devrimci teori tartışması, kim Marksizmi doğru algılıyor hesaplaşması yapmanın zemini erimektedir.

Siyasal çalışma kavramına yabancılaşmış, kongre yapmayı, program sahibi olmayı "fuzuli iş" gören bu hareketlerin Türkiye'yi çözümlemek gibi bir dertleri de yoktur. Yıllardır söyledikleri aynı şeylerdir. Türkiye bu kadar duragan mıdır?

"Nerede hareket orada bereket" ve güce tapma anlayışıyla, "şövenist ama savaşıyor onun için destekleriz" sonuçlarına varabilen, bugünün Türkiye'sinde rejimi hâlâ

faşizm diye nitelendirebilen "devrimci" solun artık girecek pek yolu kalmamıştır.

Sorun düzene karşı olmakla bitmiyor. Hepimiz bu sömürü düzenine karşıyız. Ama düzen karşısında alternatif getirmek gerekiyor. Hele şu iğrenç düzeni yıkalım sonra düşünürüz olmuyor. Kaldı ki, bu şekilde düzeni yıkmanın da olanağı yoktur. Devrimcinin tek amacı devleti yıkmak değildir. Yıktığının yerine neyi getireceksin, yenisini nasıl kuracaksın? İşte bireysel terörün mantığı sonunda anarşizme varıyor.

Dinciler de bu düzene karşıdır. Düzene karşılık tek başına belirleyici olunca devrimci hareket sonunda dincilerle de el sıkışıyor. İşçi sınıfı ve Aleviliğin başına büyük çoraplar örülüyor.

Marksizm bilimdir ve bu ciddiyetle çalışılmalı, öğrenilmelidir. Şuuraltında Marks'ı odasına kapanmış bir aydın gibi görmekle olmaz. Marksistler herhangi bir siyasal eyleme girişmeden önce sınıf güçlerinin karşılıklı yeralımını soğukkanlı bir bilimsellikle değerlendirmeden harekete geçmezler.

Siyaset belirleyen lider kadrolarının 12 Eylül'den bu yana süreğenliği kısa aralıklarla kesintiye uğramış bu hareketler bugün emekçi yığınlardan tamamen kopmuş, ya aşiret hareketi ya da eskisinden toy gençlik hareketi haline dönüşmüşlerdir. Biraz deneyim kazanmış, sivrilikleri yaşam tarafından törpülenmiş kadroların yerine yeni kadrolar gelmektedir. Bugün devrimci hareketin önemli çelişkilerden biri de buradan kaynaklanmaktadır. Devrimci hareketin gelişiminin önünü örgütler tıkamaktadır. Dar kesimci ve bağnaz slogancılık, siyasal mücadeleyi yürüyüşlerde önü kapmaya indirgeyen çocuksu hegemonya anlayışı, her aşamada yeniden egemen olmaktadır.

Bugün TKP'nin devrimci hareketteki bu erozyona karşı kesin tutum alması, emekçi sınıfların gözünde bu anlayışlardan tamamen ayrı durduğunu göstermesi gerekmektedir. Bireysel teröre şiddetle karşı çıkmalıyız. Bu bir yanda yığınlar içinde parti çalışmasının önünü açmada yardımcı

olacak, öte yanda hareket içindeki devrimcilerin doğruları bulmasını hızlandıracaktır.

Bu dönemde küçük burjuva sola karşı ideolojik savaşı yükseltmek, hataları teşhir etmek gerekiyor. Günün koşullarında devrimci mücadelenin anlamını pratikte göstermek gerekiyor.

Bireysel terörizme karşı savaş, burjuvaziye karşı savaştan ayrılmaz!

Sendikal hareket üzerine karar

Dünya çapında yaşanan gericiliğin ve ekonomik krizin etkileri Türkiye'de de hızla yayılıyor. Sosyalist sistemin çöküşüyle birlikte egemen olan genel siyasal gericiliğe, yeni teknolojilerin, yeni işletmecilik yöntemlerinin uygulamaya sokulması eşlik ediyor.

Yılların kemikleşmiş gelenekleri içinde savaşım veren sendikal hareket, ortaya çıkan yeni sorunları yaratıcı yaklaşımla değerlendiremiyor, yeni koşullara uygun yeni savaşım yöntemleri geliştiremiyor.

Burjuvazinin işçi sınıfına saldırısının mahmuzu, yığınsal işten çıkartmalar ve işli işçilerin yeni işletmecilik yöntemleriyle sendikasızlaştırılmasıdır.

"Yeni" Disk, bağımsız sendikalar ve Hak-İş, ayrı varlıklarıyla, Türkiye işçi sınıfının Türk-İş'te gerçekleşmiş sendikal birliğine yönelik düşman çabaların aracı konumundadırlar.

Disk'in başını çektiği "çağdaş" sendikacılık, burjuvazinin sınıfın birliğini bozmak için ortaya attığı yeni zehirdir.

Kürt milliyetçiliğinin başlattığı "Kürt sendikası" kurma girişimleri de, burjuvazinin Türkiye işçi sınıfını din, dil, ırk, milliyet temelinde bölmeyi hedefleyen planlarına hizmetten başka birşey değildir. İşçileri ulusal-etnik köken temelinde bölmeye yönelik her girişim, işçi sınıfı düşmanlığıdır.

Sorunların ağırlaşması, "sendika-içi demokrasi ve militan eylem" gereksiniminin ne denli can alıcı önem taşıdığını tekrar tekrar kanıtlamaktadır.

Bu durumun bilincinde olan TKP 8. Kongresi, "TKP'nin Sendikal Platformu" adlı belgeyi hazırlamış ve kamuoyuna duyurmayı kararlaştırmıştır.

"TKP'nin Sendikal Platformu", sendikal hareketin en canalıcı sorunlarına ilişkin olarak partimizin önerilerini içermektedir. Komünistlerin sendikal anlayışını, sendikal işleyişin nasıl olması gerektiğine ilişkin görüşlerini ve sendikal-demokratik istemlerini içermektedir.

***

Sendikalarda parti çalışması

Sendikal hareketin sorunlarına ilişkin aldığımız her tutum birçok sendikada tabandan tavana etki yapmaktadır. Yine de, *sendikalardaki gücümüz ideolojik etkinliğimizle orantısızdır.* Birçok sendikada delegelerimiz, işyeri temsilcilerimiz, şube yöneticilerimiz, genel merkezlerde yakın dostlarımız var. Ama örgütsel gücümüz görece zayıf kalıyor.

Bu sorunun kaynağı, asıl olarak parti örgütlerinin sendikalarda çalışma anlayışlarındaki bozuklukta aranmalıdır. Sendikacılık bilgi ve deneyim eksikliğinin de olumsuz sonuçları olmaktadır.

TKP Programı'nda yer alan sendikal anlayışın özü şudur: Parti, kendi ruhunu (ideolojisini, çalışma tarzını) sendikalara aşılamalı, sendika üyeleri parti saflarına kazanılmalıdır. Sorun, parti örgütlerinin bu anlayışa uygun bir çalışma tarzını tutturamayışı, son çözümlemede parti programının ruhuna uygun çalışmamasıdır. Sorun *siyasaldır.*

Güçlü yığın bağlarına sahip, fabrikalarda öncü işçiler arasında etkin ve belli işkollarının sendika şubelerinde yönetim düzeyinde etkinliğe sahip bir bölge komitemizin çalışmasına bakıyoruz: Sendikalarda, fabrikalarda yayın

dağıtımı minimal, parti siyasetinin sendika kürsüsünden anlatımı yok. Öncü işçileri, sendika yönetimlerini parti saflarına kazanma yok.

İşçi yatağı bir bölgede, işçiler arasında sevilen bir yoldaş, sendikasında aday. Parti merkeziyle ilişki kurmuyor, direktif almayı bırakın, fikir almayı bile düşünmüyor. Partilileri seferber etme, vb. yok. Parti siyasetini kürsüden haykırmıyor. Sonuç açık: Büyük kazanım sağlayacağımız seçimlerden yenilgiyle ayrılıyoruz. Yenilen o yoldaş değil, partidir!

Sendikacılık bilgi ve deneyiminin azlığı da sorundur. Bir bölge komitemiz, çok sayıda delegeye sahip olduğu sendika şube kongresi için yoğun bir çalışma başlatıyor. İlçe ilçe çalışmayla birçok yeni ilişki çıkartıyor. Seçimleri kaybediş nedenimiz: Eski yönetim birçok yerde seçim yapmayıp, kendi adamlarını delege olarak atamış, yoldaşlarımız sendika tüzüğündeki itiraz hakkını yasal süre içinde kullanmamışlar. Bu örnekler çoğaltılabilir.

Örgütlerimiz sendikalarda *TKP Programı*'nın öngördüğü ruhla çalışmıyorlar. Demokratik merkeziyetçilik, disiplin, endüstriyel yoğunlaşma, hücre ilkesi, odaklaşma parti komitelerinin bilincinde geri kaymıştır.

Bu koşullar altında, etkinlik kazandığımız odaklardan da parti çıkmıyor, çıkmaz. Kariyerizm ve sağ görüşler, likidasyon çıkar.

İçinden geçtiğimiz karşı-devrim ve gericilik döneminde bu durum lükstür. Ortam, küçük burjuva "sol"ların ideolojik ve siyasal nefessizliklerini sergilemekte ve işçi sınıfının, sendikaların komünist partisine gereksinimini olanca şiddetiyle artırmaktadır. Ortam, siyasal-ideolojik öncülüğünü son 15 yıl içinde defalarca kanıtlamış olan TKP'den fiili öncülük beklemektedir.

Fabrikalar kalemiz olmalıdır

Sınıf savaşımı, parti örgütlerimize sendikalarda çalışma anlayışlarını hızla düzeltmeyi dayatıyor. TKP 8.Kongresi, bu hedefe yönelik olarak, tüm parti örgütlerini ve partilileri

şu noktalarda uyarır:

- Sendikalarda parti çalışmasının amacı, partinin ideolojisini ve siyasetini sendikalara taşımaktır. Bunu başarabilmek için fabrika ve işyerlerinde ısrarlı, sabırlı bir parti çalışması yürütmek gerekir.

Her partili yoldaş, çalıştığı işyerinde ideolojik kimliğini gizlemeden çalışma yürütmelidir. Yoldaşlarımızın görevi, işçilerin somut sorunlarının çözümü için verilen savaşımın *önderleri* olmak, öncü işçileri partimize kazanmaktır.

Bu çalışmanın doğal parçası, işyerindeki *okuyucuyu partilemeyi* hedefleyen, ısrarlı, yaygın yayın dağıtımıdır.

- Partili yoldaşlar, bu çalışmanın vereceği güçle, işyerindeki kurul ve sendika delege seçimlerinde, şube kongrelerinde aday olmalı, bu platformlardan partimizin sendikal siyasetinin propagandasını yapmalıdırlar.

Sendikalarda sorumlu konumlara gelen her yoldaşın ertelenmez görevi, tüm çalışmasını bulunduğu çevreyi parti siyasetine kazanmaya yoğunlaştırmaktır.

- Sendikalarda yürütülen çalışmada başarı kazanmanın bir başka yönü, güçlerimizi yoğunlaştırmak, bilgi ve deneyim birikimini merkezileştirmektir. Parti komitesi, kendi koşullarını değerlendirerek, en güçlü olduğu, en hızlı sonuç alacağını düşündüğü işkoluna (işkollarına) tüm gücüyle dalmalıdır.

Legal yapıların yönetim kademelerinde olan yoldaşlar, burjuva ideolojisinin etkilerine en açık yoldaşlardır. İdeolojik yetkinliğin arttırılması ve demir disiplin, bu yoldaşlar açısından hava-su gibi bir gereksinimdir. Sendikalarda yönetime gelmiş yoldaşların parti siyaseti ve merkezin direktifleri doğrultusunda çalışmaları özellikle denetlenmelidir. Parti bugüne dek kariyerizme, parti sırtından yükselme heveslilerine prim vermemiştir, bundan sonra da vermeyecektir. Partili için parti kararı bağlayıcıdır.

- Merkez, partililerin kurul üyeliğinden, delege seçimine katılmalarına dek her girişimden haberdar edilmeli, tüm bilgi ve belgeler zaman yitirmeden iletilmelidir. Çalışmaların

başarısı merkezin objektif bilgilendirilmesine ve direktiflerin çekiştirilmeden uygulanmasına bağlıdır.

- Parti, sendikalarda fabrika-işyeri düzeyindeki çalışmayı üst yönetimler düzeyinde çalışmayla uyumlu yürütmek üzere çeşitli önlemler almaktadır. Yakın zamanda kurulan Merkez Komitesi Sendikal Bürosu böyle bir önlemdir. Sendikal Büro, kısa sürede, çeşitli sendikalarda dostluklar kurmuş, sendikal hareketin en çok sıkıntı çektiği sorunların belirlenmesi amacıyla girişimler başlatmıştır.

TKP 8.Kongresi, Merkez Komitesi'ni:

a) Parti örgütlerinin sendikalarda çalışma anlayışlarındaki bozuklukların ortadan kaldırılmasına ve çalışmaların ülke çapında eşgüdümünün sağlanmasına yönelik önlemleri almakla,

b) Sendikal Büro'nun, partinin sendikal anlayışını ve siyasetini derinleştirip geliştirme, partinin sendikal platformunun propagandasını yapma, sendika merkezlerinde sendikal platformun muhatabı kesimlerle ilişki kurma ve oralardan partili kazanma, çıkan ilişkileri olgunlaştırıp bölge komitelerine aktarma yolundan yürümesini sağlamakla,

c) Sendikal Büro plenumlarının en geç 3 ayda bir yapılmasını sağlamakla,

d) Bölge komitelerinin sendika tabanlarında, uygun legal dernekleri de canlandırarak yapacakları çalışmaları her yolla teşvik etmekle görevlendirir.

TKP'nin sendikal platformu

İşçi sınıfının çok önemli bir toplumsal güç kaynağı, onun sayısıdır. Bu gücü önce sayısıyla, sonra sayısal-sendikal birliğiyle kazanır. Sendikalar, bu gücü örgütleyerek, işçiler arasındaki rekabeti önleyerek kapitalist sömürüyü azaltmak, ücretleri ve çalışma koşullarını iyileştirmek için vardır.

Sendikalar, işçi sınıfının en geniş yığın örgütleridirler. Sendikanın yığınsallığı, kendi işkolundaki sigortalı-sigortasız, işli-işsiz tüm işçileri (memur, sözleşmeli, kapsamdışı, taşeron işçisi vb.) kendi çatısı altında ne ölçüde toplayabildiği ile ölçülür.

Her işçi sendikası, en uzlaşmacı anlayışın hakim olduğu sendika bile sınıfın örgütüdür, sınıf sendikasıdır. Sınıf sendikacılığı, ya da sarı-uzlaşmacı- "çağdaş" sendikacılık kavramları ise, örgütten farklı olarak sendika yönetiminin *hangi sınıfın* siyasetini izlediğini anlatır.

Sınıf sendikacılığı, işçi sınıfıyla kapitalistlerin çıkarlarının uzlaşmaz olduğundan hareketle, sendikaların yalnızca sermayeye karşı güncel, acil hedefler için savaşıma yoğunlaşmaması, işçi sınıfının genel siyasal ve toplumsal hareketine kayıtsız kalmaması, milyonlarca ezilen işçinin genel kurtuluşu için mücadele vermesi gerektiğini savunur.

Sınıf sendikacılığının en temel ilkesi, aynı zamanda sendikaların gelişme yasası olan "sendikal birlik - sendika-

içi demokrasi - militan eylem''dir.

Sınıf sendikacılığı, uzlaşmanın reddi değildir. Her toplu sözleşme bir uzlaşmadır. Burada ölçüt, sınıf savaşımının ve toplumsal gelişmenin çıkarlarıdır. Varılan uzlaşma, proletaryanın genel olarak bilincini, devrimci ruhunu, savaşım yeteneğini yükseltici yönde olmalıdır.

Ekonomik-demokratik istemlerimizin ölçütü, ''sendikaların ne kadar alabileceği'' ya da ''burjuvazinin ne kadar verebileceği'' değil, toplumsal gelişmenin çıkarları açısından işçi sınıfının alması gerekenin ne olduğudur. Bu anlayışla doğru dürüst ücret sendikacılığı yapıp işçilerin haklarını koparmayan, daha ileri bir sendikacılığı hiç yapamaz.

Sendikal mücadele ile işçiler çeşitli başarılar kazanabilirler, ama asıl kalıcı başarı bu mücadele sürecinde işçilerin birliğinin sağlanmasıdır. Bu nedenledir ki, sendikal birlik ilkesel bir konudur. Birlik içinde sendikalar, giderek sınıfın tam kurtuluşuna da hizmet eden örgütsel odaklar olmayı öğrenmek durumundadırlar. Ücretli kölelik sistemi kalkmadan hiçbir sendikal kazanım kalıcı olamaz.

Kapitalizmin yokluğu koşullarında da sendikalar özgün amaçlarını ve örgütlenme ilkelerini koruyarak, sınıfsız topluma doğru giden süreçte, savaşımlarını sürdüreceklerdir. Sendikalar, sosyalizm altında da üyelerinin haklarını ve istemlerini işletme yönetimlerine ve - sosyalist devletin çıkarlarını da dikkate alarak - sosyalist devlete karşı koruyacaklardır.

Komünistler, yönetimde kimin olduğuna bakmaksızın tüm sendikalarda çalışır, Marksist propaganda yürütürler. Sendikaların er ya da geç kendi görüşlerini benimseyeceğini bilir, sendikaları bölmezler, içinde çalıştıkları sendikanın disiplinine uyarlar.

Komünistler sendika-içi demokrasiyi savunur, üyelerin söz ve karar sahibi olmasını, kendi örgütlerini denetlemelerini isterler. Sendikalarda siyasal görüşler nedeniyle tasfiyeciliğe karşıdırlar.

İşçi sınıfı devrimcileri sendikaların parti, partinin sendika

görevlerini üstlenmesine karşı çıkar, sendikaların örgütsel bağımsızlığını ama siyasette işçi sınıfı partisine bağımlılığını savunurlar.

Sendikalar, belli tüzük ve yönetmelikleri, belli kuralları olan yapılardır. Hangi kararların alınacağına, kimlerin hangi görevlere getirileceğine vb. sendikanın kendi disiplini içinde, sendikanın üyeleri karar verirler. Örgütsel bağımsızlık budur.

Sendikalar siyasette bağımsız olamazlar. Burjuva ya da proleter siyasal anlayışların etki alanının dışında kalmaları olanaklı değildir. Kapitalistlere karşı aktif savaşım verdikleri ve işçi sınıfını burjuva ideolojisinin etkisi dışına çıkardıkları ölçüde, burjuvaziden ve burjuva ideolojisinden bağımsız sınıf örgütleri olurlar.

Sendikal hareketin çeşitli sorunları

İşçilerin birbiriyle kaçınılmaz rekabeti, bölünmüşlüğü kapitalizm tarafından sürekli yaratılır. Bu rekabet ülkenin bugünkü koşullarında ağırlığıyla "işçi-memur-sözleşmeli", "sendikalı-sendikasız", "işli- işsiz" gibi ayrımlara oturmuştur. Buna karşı temel mücadele yöntemi sendikalaşma ve sendikal birliktir.

Sendikal birlik

Sendikal birliğin örgütsel ilkesi, "her işkolunda tek sendika, ülke çapında tek üst örgüt, uluslararası aktif sendikal birlik"tir.

Bugün sendikal birlik Türk-İş'te gerçekleşmiştir. Sendikalı işçilerin yüzde 80'i Türk-İş üyesidir.

Küçük sendikalarla, hak almayı bırakın, kazanılmış hakları korumak bile olanaksızdır. Bağımsız sendikalar, tüm varlıklarıyla Türk-İş'e katılmalıdırlar. Burjuvazinin işçi sınıfını bölme çabasına alet etmeye çalıştığı "yeni" DİSK'e sınıf savaşımının yüklediği görev, tüm para ve mal varlığıyla Türk-İş'e katılmaktır. Ayrı bir konfederasyon olarak, burjuvazinin işçileri din temelinde bölme çabasına yarayan Hak-İş de Türk-İş'e katılmalıdır.

Türk-İş ve bağlı sendikalar, bunların katılımını özendirici, birleşmenin önünü daha da açıcı tutum izlemeli ve önlemler geliştirmelidir.

Türk-İş tüzüğündeki "her işkolunda tek sendika" ilkesi ikircimsiz uygulanmalı, madencilik, çimento-toprak-cam, ticaret-büro, banka-sigorta işkollarındaki Türk-İş üyesi sendikalar ivedilikle birleşmelidirler.

Konfederasyon tipi örgütlenme işçi sınıfının savaşım gereksinimleri gözönöne alındığında oldukça gevşek disiplinli ve yetersiz kalmaktadır. Daha merkezi, üye sendikalar üzerinde yaptırım gücü daha yüksek örgütlenme biçimleri üzerinde düşünülmelidir.

Kamu işçilerinin sendikalaşması

İşçi sınıfının, üretici emekçi olan ve olmayan kesimleri vardır. İmalat, madencilik (taş ocakçılığı dahil), ulaşım, haberleşme, enerji, eğitim, sanat, bilim, yayıncılık, eğlence, otel-lokanta gibi, mal ve hizmet üreten ve artık-değer yaratan çeşitli alanlarda çalışan (ve işgücünü sermayeyle değiştiren) kesimler üretici emekçidirler, kollektif emekçiyi oluştururlar.

İşçi sınıfının, ticaret, muhasebe, bankacılık, sigortacılık, reklamcılık, sekreterlik gibi artık-değer yaratmayan ve (işgücünün yine sermayeyle değiştirildiği) alanlar ile, kapitalist sistemin sistem olarak gerekliliklerini karşılayan ya da bozukluklarını gideren (işgücünün sermayeyle değil gelirle değiştirildiği), para basma, tamir (düzenli bakım değil), depolama, soğutma, ambalajlama, sağlık, hukuk, devlet memurluğu gibi alanlarda çalışan kesimleri de üretici olmayan emekçilerdir.

Bu kesimlerin *hepsi*, kapitalist emek örgütlenmesi ya da yeniden üretim sürecinin içindedir ve sömürülmektedir. Hepsi işçidir.

"Memur" adı verilen kamu görevlilerinin bugün sendikalaşmakta olan kesimi, devlet aygıtının en altlarında çalışan düşük ücretli emekçidir. Kendisini ücretli emek içinde

örgütleyen sistemle, sınıfla sömürü ilişkisi ve çelişkisi içinde, ***kamu işçisidir.***

İşçi sınıfının parçası olan kamu görevlilerinin, ayrı bir kesimmiş gibi, işçi sendikalarının dışında sendikalaşmaları yanlıştır. Sınıfı bölmeye çalışan burjuvaziye objektif bir hizmettir. "Memur" sendikalarının, daha kurulurken bölünmeleri de yanlıştır. Oysa, kamu işçi sendikalarının iki önemli işlevi olacaktır. Birincisi, kamu sektöründeki faşist kadrolaşmanın kırılması, ikincisi devlet kurumlarının içine işçi sınıfının etkisini sokmak.

Herkes kendi işkolundaki sendikaya gitmeli, "memur" sendikalaşması o işkolundaki işçi sendikası üzerinden yürütülmelidir. Kurulmuş "memur" sendikaları, kendi işkollarındaki Türk-İş üyesi işçi sendikalarına katılmalıdırlar. Eğitim-bilim işkolundaki sendikal ikilik kaldırılmalı, eğitim işçileri tek bir sendika olarak Türk-İş çatısı altına girmelidirler. Burada işçi sendikalarına düşen görevler vardır. Bunlar "memurların" ve sendikalarının kendi bünyelerine girmelerini özendirmeli, sendikalaşmalarını sağlayıcı her türlü önlemi almalıdırlar.

Bugün Türk-İş'de birliği savunmamak, işçi sınıfının mücadeleyi, "sendikal birlik, sendika-içi demokrasi ve militan eylem" temelinde ilerletmesine taş koymaktır. Türk-İş dışında sendikal örgüt yaratma girişiminde bulunmak, bu girişimi desteklemek, bu amaçla Türk-İş içinde propaganda vb. çalışması yürütmek, işçi sınıfının kavgasına düşmanlıktır. Sendikal rekabet sınıfı bölmekten başka bir işe yaramaz.

İşçi sınıfının ülke çapında senkronize olmuş militan-yığınsal demokrasi mücadelesi vermesinin direği, Türk-İş'de sendikal birliktir! Yanlış yapan bir Türk-İş'in alternatifi de, doğru yapan Türk-İş'tir. Türk-İş'den yana kesmeyen bıçak, burjuvaziden yana keser.

Bölge ve il temsilcilikleri

Sendikal hareketin toplu ve eşgüdümlü davranma yeteneğini

geliştirmek için il çapında sendikalararası örgütsel yapıların geliştirilmesine önem verilmelidir. Türk-İş'in atamalı bölge ve il temsilcilikleri seçimli bir yapıya kavuşturulmalı, Kocaeli sendikalar birliği türünden sendikalararası eşgüdüm organları yaygınlaştırılmalıdır.

Ulusal ve uluslararası savaşım birliği

Türkiye kapitalizminin gelişme düzeyi, işçilerin işkolu düzeyinde savaşımını yetersiz kılıyor. Bir tekelin farklı işkollarındaki işyerlerinde çalışan işçilerin aynı işverene karşı davranış birliğinin sağlanması için, farklı işkolları sendikalarının eşgüdümlü tutum alması zorunluluktur.

Hatta ulusal ölçekte savaşım artık yetersiz kalmaktadır. Türkiye tekellerinin dünya tekelleri ile içiçeliğinin iyice öne çıktığı (kimya, otomotiv, çimento vb.) birçok sektörde Türkiye sendikaları ile başka ülke sendikalarının ve uluslararası üst örgütlerin davranış birliği sağlanmak durumundadır.

Uluslararası düzeyde aktif sendikal birlik mutlak bir zorunluluktur.

Sendikalaşma

Resmi verilerde sigortalı işçi kesiminde sendikalaşma oranı, %60 dolayında görünmekle birlikte, sigortasız işçileri dikkate aldığımızda bu oran %36'ya inmektedir. Sınıfın "memur", sözleşmeli, işsiz vb. üyeleri hesaba katıldığı zaman oran daha da düşer.

Sendikasız işçilerin varlığı, işçiler arası rekabeti körüklerken, sendikal birliği zayıflatan en önemli bir faktör ve sınıf savaşımının önünde ciddi engeldir.

Burjuvazi iş ve ticaret yasalarındaki boşluklardan yararlanarak işçileri sendikasızlaştırıyor. Sigortasız kaçak işçi çalıştırılmasını yaygınlaştırıyor. Mütahit-taşeron işçisi kullanarak, işçileri "memur" ya da sözleşmeli statüye geçirerek, "geçici"/öğrenci-stajyer işçi kullanarak, toplu sözleşmelerde bir kısım işçiyi "kapsamdışı" tutup "A-B tipi" ayrımı

yaparak, çocuk işçilerin-çırakların sendikalaşmasının önüne yasal engeller dikerek, yarım-gün işçi kullanımına, atölye evlerde fason üretim için aile işçiliğine yönelerek, serbest bölgeler oluşturarak, oda-sendika ayrımına yaslanarak, hileli iflaslar vb. yollarla, en önemlisi toplu işten çıkarmalarla işçi sınıfını sendikasızlaştırmaya çalışıyor.

Sendikalar buna karşı durmalıdır ve:

a) Mütahit-taşeron işçilerin sendikalaşması için kampanya başlatılmalıdır. Taşeronluk kurumunun işleyişine uyarlı savaşım biçimleri geliştirilmelidir.

b) Geçici işçilerin sendikalaşmasına önem verilmeli, onların kadroya geçirilmesi her toplu sözleşmede gündem maddesi yapılmalıdır. Öğrenci-stajyer işçiler işyerindeki sendikal haklardan yararlanmalı, SSK kapsamına alınmalıdırlar.

c) İşverenin toplu sözleşmelerde bir kısım işçiyi "kapsamdışı" ilan etmesi keyfiliğine sendikalaşma kampanyasıyla yanıt verilmeli, işyerinin tüm işçileri (çıraklar da) grevli toplu sözleşmeli sendikal haklara kavuşturulmalıdır.

Sözleşmeli statüdeki işçilerin sendikalaşmasının önünde hiçbir yasal engel yoktur.

d) Teknik elemanların sendikalaşmasına destek olunmalı, kafa-kol emeğinin aynı sendika çatısı altında örgütlenmesi sağlanmalıdır.

e) Serbest bölgelerdeki işçilerin burjuvazinin koyduğu yapay yasal engelleri sendikalaşmayla aşmaları sağlanmalıdır.

f) Düzenli-mevsimlik tarım işçileri arasında sendikalaşma kampanyası yürütülmelidir.

g) Milyonlarca işsiz işçinin aidat ödemeden (ya da sembolik bir aidatla) sendikalara üye edilmesinin yol ve yöntemlerinin geliştirilmesi, çok önemli bir örgütlenme hedefidir.

h) Emekli işçilerin sendikalarla sıcak örgütsel bağ içinde olacakları biçimler yaratılmalıdır.

Küçük işletmeler, ücretlerin en düşük, sigortalılaşma ve

örgütlenmenin en zayıf olduğu yerlerdir. Temel görevi, işçi nerede çalışırsa çalışsın işgücünün karşılığını almasını sağlamak olan sendikalar, işgünüyle, ücretiyle, işkoşullarıyla korkunç bir sömürünün yürüdüğü küçük işyerlerinde sendikalaşmayı ivedi gündem maddesi yapmalıdırlar. İşyerlerinde kaçak işçi kullanımına karşı çıkmalı, sigortalılaştırma ve sendikalaştırma seferberliğini birbirleriyle eşgüdüm içinde yürütmelidirler.

Kimi sendika yöneticileri, sendikaya üyelik için yapılan noter vb. masraflarını, sendikalaşmayı yaygınlaştırma çalışmasının önünde engel gösteriyorlar. Sendikalaşma kampanyası ne kadar yaygınlaşırsa, masrafların yükü o ölçüde azalacağı gibi, bugünkü sendikal yasaları geri püskürtmek de o kadar yakınlaşır.

Sendika üyeliğinde noterden tasdik masraflarını sendika değil devlet ödemelidir.

Sendikalar birbirleriyle değil, işkollarındaki sendikasız işçileri sendikalaştırma konusunda ulaşılması gereken düzeyle, yani kendi kendileriyle rekabet etmelidir. Kapitalizm koşullarında işçilerin rekabeti kalkmaz ama, işçi hareketinin gitmeyi hedeflemesi gereken yön budur.

Yetki sorunları

Sendikanın (ya da sendikaların) noterden tasdikli üye fişlerinin yetki başvurusundan üç gün sonra işverene verilmesi uygulaması kaldırılmalı, toplu sözleşme yetkisine sahip sendika referandumla belirlenmelidir.

Referandum sendikal birliğe karşı işlemez. Tersine işçilerin gönüllü seçimine dayanan birliği doğurur. Referandum işçilerin kendi aralarından seçtiği bir komitenin denetiminde yapılmalı, işyerinin konumu işçi olan tüm çalışanları oy kullanmalıdır.

Yetki anlaşmazlıklarında sahtekarlıklara karşı bir önlem olarak, tüm işçi sendikaları işkolu istatistiklerini hazırlayan kurulda yer almalı, istatistikler 3 ayda bir yayınlanmalıdır.

Militan eylem, grev ve sınıf dayanışması

İşçi sınıfı, "sendikal birlik - sendika-içi demokrasi ve militan eylem" ilkesini yaşama geçirdikçe kazanımlarını ilerletebilir.

Türkiye işçi sınıfı 1986'dan bu yana, grevlerden grev yasağı olan işkollarında verim düşürme, işbırakma, toplu vizite, ülke çapında yemek boykotu eylemlerine, "ücret kadar verim" kampanyalarına, ölüm oruçlarından mitingler ve başkente yığınsal yürüyüşler yapmaya, fabrika işgallerine vb. dek pekçok eylem türleri geliştirdi. Bazı işkollarındaki grev yasaklarını fiili grev hakkına dönüştürdü. Bu eylemler, Türkiye tarihinin en uzun ve en yaygın eylemleri oldu.

İşçi eylemleri çok sayıda kadın işçiyi ön saflara iterken, işçi ailelerinin yoğun katılımı, sınıfın bir bütün olarak harekete geçtiğinin göstergesi oldu. İşçilerin tekil işyerlerinden çok tüm işkolu çapında harekete geçmesi de, ülke çapında sınıf savaşımının yansımasıydı.

Eylemlerle sokakların egemeni olmaya yönelen işçi sınıfı, bu süreçte, küçük burjuvaziyi de kendi hegemonyasına kazanmanın eşsiz örneklerini verdi. Yoksul ve ezilen halk yığınları, esnaf, öğrenciler, işçi eylemlerinin önde gelen destekçisi oldular.

Eylemler içinde fabrikadan fabrikaya, işkolundan işkoluna ve uluslararası sınıf dayanışmasının canalıcı önemi bilince çıktı. İşçiler, üretimden gelen gücün kullanılmasının zorlu bir silah olduğunu, grevdışı eylemlerin grevlerin başarısında oynadığı rolü kendi deneyimlerinden gördüler.

Hemen her eylemde işçilerin haykırdığı, "işçiler birleşin iktidara yerleşin", "demokrasi işçilerle gelecek" gibi belgiler, sınıfın siyasal savaşımının seyrettiği boyutu da gösterdi. İşçi sınıfı "insanca yaşam" için özveri yapmaya hazır olduğunu, ölümü göze aldığını defalarca haykırdı.

Bu eylemlerden çıkarttığımız belli başlı dersler şunlardır:

Sendika yönetimlerinin çoğu kez yığınların gerisinde kalması, sendika-içi demokrasinin önemini, sendikaların

yönetimine tabanın çıkarlarını en iyi savunacak kadroların gelmesi gereğini öne çıkardı.

Eylemler içinde kurulan işçi komisyonları hem savaşımın boyutlarının sendikaların çapını aştığını, hem de soldaki siyasal boşluğun ne denli yakıcı bir sorun olduğunu yansıttı. İşçi sınıfının öncü parti gereksinimi bugün her zamankinden daha acilleşmiştir.

Eğer proletarya, kullandığı siyasal basınç yöntemlerini mantıksal sonucuna götürmeye hazırlıklı değilse, bu yöntemlerin hiçbiriyle amacına ulaşamaz. Herhangi bir eylemin burjuvazide yaratacağı tepki, bu tepkiye işçinin yanıtı, giderek eylemin tırmanışı ve Türkiye gibi zayıf halka bir ülkede bu tırmanışın mantıksal sonuçlarının neler olabileceği önceden düşünülmeli, işçi örgütleri üyelerini buna örgütsel olarak hazırlamalıdırlar. İşçi sınıfının Zonguldak tümenlerinin eylemi, bu açıdan öğretici derslerle doludur.

Kararlılık, ideolojik eğitim ve örgütlenme ile doğru orantılıdır. İşçi sınıfının kararlılığı, "teslim olmaktansa ölmek" parolasına inatla uyması, yalnızca tarihsel bir etken değil, belirleyici, kazandırıcı etkendir.

Kavga kesimsel değil sınıfsaldır. Sınıfa karşı sınıfın çarpışmasıdır. Esnafın, öteki emekçilerin işçi sınıfının verdiği kavgayla aktif dayanışma içine çekilmesinin, proletarya hegemonyasının geliştirilmesi açısından çok önemli siyasal sonuçları vardır.

Sosyalist sistemin çöküşü ve dünya çapında karşı-devrim ve gericilik dönemiyle belirlenen günümüzde, stratejik üstünlük emperyalizmdedir. Önemli ölçüde güç yitiren dünya işçi sınıfı yoğun ideolojik ve pratik saldırı altındadır. Bu ortamda, sendikalar işçi sınıfımızı uzun süreli bir yıpratma savaşına hazırlamak, sendikal birliği ve ekonomik-demokratik kazanımları kıskançlıkla korumak durumundadırlar. Sendikaları, yeni koşulları tüm yönleriyle anlamaya yönelik, atılımlı, özverili ve inançlı bir çalışma beklemektedir. Militan ekonomik savaşımın yanısıra bu çalışmanın başlıca halkaları sendikal harekette ayrı-gayrılığa son

verilmesi ve kapsamlı-yaygın sendikalaşma kampanyalarına girişilmesi, sendika-içi eğitim, sendika-içi demokrasi, uluslararası sendikal birliğin derinleştirilmesidir.

Grev hakkının tamamen ya da kısmen yasaklı olduğu işkollarında ve grev yasağı kapsamında bulunan "memur" sendikalarında grev hakkının kazanılması temel bir demokratik istem olarak sendikal hareketin önünde durmaktadır.

Türk-İş yönetiminin geçtiğimiz yıllarda vurguladığı bazı noktalar, ekonomik savaşımda büyük önem taşımaktadır:

Sömürünün azmasıyla birlikte yaşam koşulları gitgide kötüleşen işçi sınıfı, buna karşı "üretimden gelen gücünü" kullanmalı, Türk-İş'in "ödenen ücret kadar verim" çağrısını ülke çapında uygulamalıdır. Bunun alt sınırı işi yavaşlatmak, üretimi düşürmekse, üst sınırı da ücretlerin düzeyini bileğinin gücüyle kendisinin belirlemesidir.

Kötü çalışma koşulları, işçileri fiziksel olarak tüketiyor. Buna karşı işçiler, "işçi sağlığı ve iş güvenliğinin ihlal edildiği ya da tehlikede olduğu tesbit edilen sektör, işkolu ve işyerinde, pratikte tüm kuralları ile işçi sağlığı ve iş güvenliği gereklerine uygun can güvenliği sağlanana kadar işbaşı yapılmaması" yönündeki Türk-İş çağrısını uygulamalıdırlar.

Sendikal işleyiş sendika içi demokrasi

Sendika-içi demokrasi işçi sınıfının yakıcı bir sorunudur. Sendika-içi demokrasi sendikaların büyüme yasasıdır. Düzgün işlemesi, işçi yığınlarının isteklerinin önündeki bazı önemli engelleri kaldıracak, güçlü bir sendikal birliğin oluşmasına ölçülmez katkıda bulunacak, sınıf savaşının dolu dizgin ilerlemesine yarayacaktır.

Bugünkü yasal yapı içinde sendikalarda tabanın söz ve karar sahibi olmasının başlıca mekanizması, iki-üç yılda bir yapılan ve sonucu etkileyen çeşitli oldu bittilere sahne olan kongrelerdir.

Bu bir yana, işçi taban şube düzeyinde sözünü geçirse, bu kez şubenin yetkisizliğiyle, merkezin görevden alma ya da ihraç tehdidiyle karşılaşmaktadır.

Ayrıca, yönetim ile üyeler arasında köprü olan yasal işyeri temsilcilerinin sayısı ve sendikal çalışma yapma olanakları sınırlı, işbaşına geliş biçimleri anti-demokratiktir.

Oysa işçiler, sendikaların örgüt dokusunu bozan bu tür uygulamalara son vermeyi, kendi temsilcilerini kendileri seçmeyi, kendi yöneticilerini görevini yapmaması durumunda görevden alabilmeyi, toplu sözleşme taslaklarının hazırlanmasında ve sözleşmenin imzalanmasında söz ve karar sahibi olmayı istiyorlar. İşçiler, sınıfın en geniş yığın örgütleri olan sendikalarda siyasal görüşler nedeniyle tasfiyeciliğe gidilmesin istiyorlar.

Bu alanda komünistlerin önerdiği bazı somut çözümler şöyledir:

Seçim ilkesi

Tabanın söz ve karar sahibi olmasının temel yöntemi "seçim"dir. İşyeri temsilcisinden genel başkana dek her düzeyde yönetici seçimle işbaşına gelmeli ve ancak onu seçenlerce görevden alınabilmelidir. Sendikaların olağan genel kurulları yılda bir, en fazla iki yılda bir toplanmalıdır.

Seçim esasları keyfi saptanmamalı

Şube genel kurulları için delege seçimlerine esas olan işyeri guruplandırmaları ve delege sayıları, yönetimce keyfi olarak değil, önceden saptanmış esaslara göre belirlenmeli, kesin durum seçimlerden en az üç ay önce üyelere duyurulmalıdır.

Tasfiyecilik yok

Sendikalar, içlerinde her türlü siyasal görüş ve inançtan işçiyi barındıran örgütlenmelerdir. Sendikalarda farklı görüşlerin serbestçe propaganda edilmesinin olanakları yaratılmalı, siyasal görüş farklılıkları nedeniyle üye tasfiyesi yoluna sapılmamalıdır.

Görüş ayrılıkları örgütün temsilcilik seçimlerinde, şube ve genel merkez kongrelerinde ele alınır. Tabanın desteğini alan, işçinin gerçek ve uzun erimli çıkarını yansıtan, doğru

görüşler mutlaka sendika yönetimine yansıyacaktır.

Sorun bilinç sorunudur. Çoğunluk, bugün durduğu yerde komünistlere göre geri kararlar alabilir. Doğru görüşleri bu yapıya hakim kılmanın yolu, en başta örgütün disiplinini kabul etmekten, çoğunluğun aldığı kararlara - yanlışlığını göstererek - uymaktan geçer.

Kadın işçiler yönetime

Birçok işkolunda çok sayıda kadın işçi çalışmasına karşın sendikaların yönetim kademelerinde kadın sayısı yok denecek ölçüde azdır. Kadın işçilerin sendikal çalışmaya her düzeyde daha çok ve aktif katılmaları özendirilmelidir. Her düzeyde kadın sendika yöneticisi sayısını artırmak için özel çaba harcanmalı, sendikadaki kadın yönetici sayısı, en az o işkolundaki kadın işçi sayısıyla orantılı olmalıdır.

Profesyonel sendikacının ücreti

Profesyonel sendikacının ücreti, o işkolunda toplu sözleşmeyle alınmış en yüksek vasıflı işçi ücretini, aldığı hizmet ödentisi de sözleşmeyle bağlanmış kıdem tazminatını aşmamalıdır.

Daha yüksek ücret isteyen araştırmacı-uzmanların çalıştırılması işin çıkarı açısından zorunlu bulunursa, bu konuda sendika kongresi özel karar almalıdır.

İşyeri temsilcisi ve temsilcilik odası

Bugün sayısı - işyeri ne kadar büyük olursa olsun - en çok 8 olabilen yasal işyeri temsilcileri, işçilerin sorunlarına yetişememekte, birçok durumda sendikaya bile uğrayamamaktadırlar. Sorun, vardiyalı çalışan işyerlerinde ise içinden çıkılmaz bir duruma gelmiştir. Yasa gereği işyeri temsilcileri sendika şube yönetimince atanmakta olup, sözleşmelerle tanınan çalışma süreleri ve olanakları çok sınırlıdır.

Her işyerinde mutlaka temsilcilik odası olmalıdır. Vardiyalı çalışan yerlerde, her vardiyada gündüz vardiyasıyla eşit sayıda temsilci bulunmalıdır.

Temsilciler işyerindeki işçilerce seçilmeli, sendikal çalışma süreleri hiçbir şekilde kısıtlanmamalıdır. Temsilcilerin görevleri, eski sözleşmenin bitiş tarihine kadar değil, yeni sözleşmenin imzalanma tarihine kadar sürmelidir.

Sendika yöneticilerinin işyerlerine giriş-çıkışları izne bağlı olmamalı, sendikalar işyerlerinde toplantı yapabilmelidirler.

Sendikal çalışmanın hızlandırılması açısından sendika şube (ya da bölge) temsilciler meclisi toplantıları peryodik ve sık yapılmalı, aldığı kararlar, sendika yönetimi tarafından uygulanmalıdır.

İşyeri komiteleri

Bazı işkollarında işçiler, kendi içlerinden seçtikleri temsilcinin şube yönetimince "atanmasını" sağlıyor ve mevzuatın üzerinden aşıyorlar. Ancak, bunun yeterli olmaması karşısında işçi sınıfımızın yaratıcı insiyatifi, işyeri komitelerini ortaya çıkarmıştır.

İşyeri komiteleri, sendikal örgütlenmedeki tıkanıklıkları aşmak üzere işçilerin işyerlerinde oluşturdukları legal, açık, tüm işçileri kucaklayan, demokratik sendikal taban örgütlenmeleridir. Yasalar ve bir kısım sendikacıların tutumu nedeniyle yer yer sendikaların dışında da kalsalar, gelişme yönü ve işlevleri açısından sendikal örgütlenmeyi tabana indiren, söz ve karar sahibi olmanın mekanizmasını aşağıdan yukarı doğru yerleştiren sendika-içi demokrasi organlarıdırlar.

İşyeri komiteleri, sekter, bölücü etkilerle iğdiş edilme ve sendikalara karşı koçbaşı haline getirilme tehlikesine karşı korunmalıdır. Sendikaların çatısı altında, işçilerin insiyatifinin önünü açan yığınsal örgütlenmeler olma işlevleri güçlendirilmeli ve kendi içlerinde demokratik işleyişleri yerleştirmelidirler.

İşyeri komitelerinin gelişmesi, şubeler düzeyinde ve giderek daha üst düzeylere doğru sendika-içi demokrasinin sıçrama yapmasına yol açacak, Kristal-İş'te olduğu gibi

tüzüklere girecektir.

Sendikalar, işyeri komitesi örgütlenmesinin önünü açmalı, işyeri komitelerini ve demokratik işleyişlerini destekleyici, ilerletici, hatta işçiler kurmamışsa kurulmasını özendirici olmalıdırlar.

Sendika binalarının açılış saatleri

Bugün birçok sendika şubesi devlet dairesi gibi çalışıyor, akşamları ve hafta sonları kapanıyor. Oysa sendika işçilerin örgütüdür, işçinin mesai saatleri dışında, akşamları ve hafta sonları da açık olmalıdır. İşleyiş buna göre ayarlanmalı, uygun bir nöbet düzeni içinde üyelerin görev alması sağlanmalıdır.

Özellikle grev sırasında, sendika şube binaları işçilerin karargahı olarak kullanılabilmelidir.

Toplu sözleşme komiteleri

İşçiler, toplu sözleşme taslaklarının hazırlanmasına aktif katılmak, bağıtlanacak sonul sözleşme metni üzerinde söz ve karar sahibi olmak istiyorlar.

Sözleşme dönemi öncesinde her işyerinde toplu sözleşme komitesi kurulmalı, işçilerin görüşleri alınmalı, toplu sözleşme taslağı buna göre hazırlanmalıdır. İşverenle imzalanacak sözleşme metni önce üyelerin onayına sunulmalıdır.

Hükümet programı değil çalışma raporu

Sendika genel kurullarına sunulan çalışma raporları, yönetimin geçen dönem çalışmalarının net ve özlü hesabını veren belgeler olmalıdır. Tüm sendikal hareket açısından kaynak israfı olan, hükümet programı özentisi, laf dolu "rapor kitabı" hazırlama alışkanlığına son verilmelidir.

Sendikal yayınlar ve eğitim

Sendika yayınlarının özel bürolar tarafından hazırlanması doğru değildir. Bu gibi işler sendikaların kendi yetiştirdikleri

kadrolarca yapılmalı, sendika üyeleri işe aktif katılmalıdır.

Sendika eğitimleri, burjuva aydınları eliyle değil, asıl olarak sendikanın kendi elemanlarınca - işçi aydınlarca - işyerlerinde sürdürülmeli ve üyeleri işçi sınıfının canalıcı sorunları hakkında aydınlatmaya yönelik olmalıdır.

Bugün işçi sınıfı gereksinim duyduğu birçok şeyi satın alamıyor. Günlük gazeteler, dergiler, siyasal yayınlar bu gereksinimler içinde önemli bir yere sahiptir. Çeşitli sınıf ve katmanların siyasal görüş ve tutumlarını öğrenmeleri açısından işçilerin yaygın yayın okumasının önemi büyüktür.

Sendikalar, günlük gazeteden haftalık-aylık siyasal dergilere dek her çeşit yayının işçilerce genel merkez ve şubelerde okunmasına yardımcı olacak önlemleri almalı ve eğitim fonlarının bir bölümünü buna ayırmalıdırlar. Sendika binaları aynı zamanda işçilerin okuma odası işlevini görmelidir.

Bölgelerde sendikaların tek ya da ortaklaşa kullanacakları lokal, misafirhane ve sosyal-kültürel toplanma merkezleri açılmalıdır.

Sendika paraları

Sendika şubeleri üyelerle doğrudan ilişki içindedir. Sendikal çalışmanın verimi açısından, sendika gelirlerinin belli bir bölümü, şubelerin tasarrufuna bırakılmalıdır.

Türk-İş, hangi ad altında olursa olsun merkezi bir grev fonu oluşturmalı, bu fonda biriken para taşınır ya da taşınmaz değerlere bağlanmamalıdır.

Son zamanlarda, sendikaların kasalarında biriken aidatları tahvil, hazine bonosu, toplu konut ve kamu ortaklığı kurumunun gelir ortaklığı senedi ya da sendika üyelerinin çalıştıkları firmaların hisse senetleri gibi "taşınır değerlere" yatırmaları doğrultusunda bir eğilim gelişiyor. Sendika fonlarıyla holding kurma girişimleri de oluyor.

Sendikalar, işçilerin işverenler karşısında çıkarlarını koruyup geliştirmek üzere kurulmuş örgütlerdir. Onların bu asgari temel işlevlerinden kopartılıp finans-kapital süreçle-

rine bağlanması, sınıf savaşımına para-faiz-borsa hesaplarının, hele kendi örgütlü bulundukları işyerlerinin hisse senedi fiyatlarının gözlüğünden bakmaları, onları ekonomik-demokratik haklar savaşımında öne düşemez hale getirebilecek, kavgayı geriletici etkiler yaratacaktır. Öte yandan, enflasyonun koşar adımlarla ilerlediği bir ortamda, sendika fonlarının değer yitirip fiilen küçülmesine de göz yumulamaz.

Sendikalar bu sorunun işçi aidatlarını burjuvaziye armağan etmeyecek bir biçimde çözümlenmesinin yollarını araştırmalı, kongrelerinde konuyu görüşmelidirler.

Sendikaların üyelerine ucuz mal sunmak üzere tüketici kooperatifleri kurma girişimleri özendirilmelidir.

Anadolu'da devrimci mücadele geleneği üzerine karar

Ellerin kabesi var
Benim kabem insandır
Kuran da kurtaran da
İnsanoğlu insandır

"Feodalizme karşı yapılan tüm genel ve açıktan saldırılar, en başta kiliseye karşı yöneldi. Tüm devrimci toplumsal ve siyasal doktrinler, zorunlu olarak teolojik sapkınlıklar olarak ortaya çıktı. Varolan toplumsal koşullara saldırabilmek için, onların üzerindeki kutsallığın sökülüp atılması gerekiyordu.

"Ortaçağ, felsefe, siyaset, hukuk gibi tüm ideoloji biçimlerini teolojiye bağladı, onun alt birimleri durumuna getirdi. Böylelikle de her çeşit toplumsal ve siyasal hareketi, teolojik bir biçim almak zorunda bıraktı." (Engels)

"Tüm dünya malları, insanların ortaklaşa kullanımı içindir. Yeryüzü tüm insanların ortaklaşa yararlanması gereken bir alandır. Yöneticiler farklı düşüncelere saygı göstermeli ve seçimle işbaşına

gelmelidir. Başlıca değer kaynağı emektir. Tüm insanlar eşit ölçüde çalışmalı, üretilenlerden yine eşit oranda yararlanmalıdır. Üretmeden tüketmek yasadışı sayılmalıdır. Tüm toplumda kadın erkek eşitliği uygulanmalıdır." (Şeyh Bedreddin)

Alevilik, tarihte emekçi yığınların anti-feodal, anti-klerikal, demokratik, devrimci ideolojisidir. Şii görüşlerinin Batınilikle yoğrulmasıyla ortaya çıkmış, dönemin en ileri uygarlıklarından etkilenmiş, büyük halk ayaklanmalarıyla beslenmiş bir öğretidir.

Alevilik, tarihimizde dinin aşılmaz kurallarını kırıp parçalamanın yolu olmuştur. İnsan yaşamında akıl ve düşünceyi egemen yaparak insanı özgürleştirmeye ve davranışlarına sahip çıkmasını sağlamaya çalışmıştır. Enelhak anlayışıyla tüm doğayı ve insanı tanrılaştırmış, böylece bir yanda "tanrı"nın alanını daraltırken, bir yanda yine insanı özgürleştirmiş, kendi yeteneklerine dönmesini sağlamıştır. Babai-Bektaşi-Simavi çizgisi, bu nedenle "tanrının verdiği" akılla din düşüncesinin aşılmasıdır.

Aleviler, bu düşüncelerinden dolayı, yüzyıllar boyunca bağnazlığın, dar görüşlülüğün, yobazlığın elinde kırılmışlardır. Bu olgu aynı zamanda toplumda ezen ve ezilen sınıfların kavgasını temsil etmiştir. Alevilik bir çeşit köylü sosyalizmidir. Komünistik kavramlar, tohumlar içeren bir öğretidir. Siyasal otoriteye ve onun ayrılmaz parçası olan resmi İslama (sünniliğe) karşı insanı, insan sevgisini, geniş görüşlülüğü ve kavgayı temsil etmiştir.

Aleviliğin yüzyıllar boyu büyüttüğü düşlerle, modern proletarya hareketinin amaçları arasında büyük benzerlikler vardır. Çağlar farklı, sorunlar farklı olmasına rağmen çözümlerin ve amaçlanan toplumsal hedeflerin genel içeriğinin böylesine benzerliği, hem geniş Alevi kalabalıkların modern işçi hareketi içinde erime kolaylığını getirmekte, hem fiziksel ve ideolojik olarak işçi hareketine katılmayan geniş Alevi yığınların o hareketin en sağlam dostu olmasını sağlamakta ve hem de Bektaşiliğe kapitalizm altında da yeni

bir devrimci ömür ve işlev sunmaktadır.

Günümüzün kapitalist koşullarında doğayı ve toplumu en doğru yansıtan, toplumsal anlamda *tek devrimci* sınıf ve ideoloji, işçi sınıfı ve onun ideolojisi olan Marksizmdir. Günümüzde Alevilik *ancak* işçi sınıfına ve onun ideolojisine yaklaştığı, onunla kaynaştığı ya da onun dostu olduğu oranda, kapitalizm altında da devrimcileşir ve yeni bir devrimci ömür ve işlev kazanır.

Tarihimizin gereği olarak Bektaşilikle Marksistlik halefseleftir. Din çerçevesinde bir isyan ideolojisi olan Alevilik, bu yanıyla ülkemizde sosyalizmin dünüdür. Anadolu'da *başkaldırının süreklilik çizgisi* budur.

Hacı Bektaş'ın yaşadığı çağda, düşüncesinin başarı şansı yoktu. Eşitlikçilik, ortakçılık, demokrasi, özgürlük feodalizm altında olamazdı. Üretim güçlerinin gelişme düzeyi, var olan zenginliği paylaştırdıktan sonra onu yeniden üretmeye engeldi. Bu ancak kapitalizmin hazırladığı bir dünyada olanaklıdır.

Alevilikle işçi sınıfının birbirine gereksinimi var. Alevilik onun atası, dedesi, kökü olduğu için işçi sınıfının gereksinimi var. Ondan alacağı töre-terbiye, hümanizm var, "insan" var. Kapitalizm koşullarında üretimden gelen güç, amaçlarını gerçekleştirme yollarını gösteren izm işçi sınıfında olduğu için Aleviliğin gereksinimi var. Bu nedenle, Alevilerle işçiler "yol musahibidirler".

İşçi sınıfı ve Alevilerin "yol musahipliği"nin pratikte hayata geçebilmesi için sınıfımıza Alevi kültürü tanıtılmalı, onun Aleviliğin haklarını savunması sağlanmalıdır. Alevilik içinde de, emekten yana olan özün boğulmaması doğrultusunda mücadele edilmelidir. Ama yoldaşlarımız asla şu yanlışa düşmemelidirler: İşimiz Alevilere Marksizmi öğretmek değildir. Bu tepeden, bilmiş tavrı Aleviye götürmek kadar ters bir tutum olamaz.

Marksizmi önce kendimiz öğrenelim ve isteyene öğretelim ama en önemlisi, Aleviye ondan öğrenmek üzere yaklaşalım. Komünistlerin Alevilikten öğreneceği çok şey

vardır. Aleviliğin insan sevgisi, saygısı, kendini dâra çekip toplumun yargısına bırakması, hoşgörüsü, legalle illegali birleştirmedeki ustalığı, gizlilik ilkesini uygulayışı, kavgada kararlılığı, yüzyıllar boyu ikrarından dönmemesi, ser verip sır vermemesi komünistlerin gururlandığı mirastır. Alevilikle bütünleşme vurgusunun özü de buradadır. Aleviliği anlamak ve onunla bütünleşmek, onu insan ilişkilerine aktarabilmektir.

Aleviliği "din" diye küçümseyen, onu neredeyse gericilikle eşitleyen devrimci hareketin geneline bakıyoruz, gecelerine Alevi ozanlarını çağırıyorlar. İşte bu, halktaki derin duyguları sömürmek, sözcüğün tam anlamıyla Aleviliği kullanmaktır. "Din" olduğunu düşünüyor, gerici olduğunu söylüyorlarsa tutarlı olsunlar, Alevi ozanlarını gecelerine çağırmasınlar.

Partimizin Alevilikle daha iyi bütünleşebilmesi için bu konudaki her türlü yanlış anlayışla mücadele etmek gerekiyor. Bunlardan biri de "sol"cu bir tutum olan, "Alevilerdeki Mustafa Kemal sevgisini kırma" anlayışıdır. Bu tutum, atasına burun büken genç kuşak Alevi devrimcilerde de yaygındır.

M. Kemal konusu Alevilerle çalışmamızda hiçbir şekilde sorun olmamalıdır. Rahatlıkla anlamamız gereken bir konudur. Haklı olan çok yönü vardır. Osmanlı'nın zulmünden sonra M.Kemal Alevilere büyük bir ferahlama getirmiştir. Alevi halk M.Kemal'in sınırlı da olsa getirdiği laiklikle ilgilidir. Onun ötesindeki görüşlerine bir hayranlığı yoktur. O halde biz bunu neden anlamayacağız ve nesinden korkacağız?

Bugün Alevilik nasıl toparlanabilir?

Aleviliğin bugünden sonra özünü doğru bir şekilde koruyarak yaşayabilmesi, kendini her alanda çağa uyarlamasıyla olanaklıdır. Bunun gerektirdiği dinamizm Alevi felsefesinde vardır. Örneğin birçok çevrede cemevleri, "cem ve kültür evleri" biçiminde düşünülmektedir. Biz bunu

yürekten destekliyoruz. Bugünün cemevi, kitaplığı, okuma salonu, semah ve müzik çalışmalarının yanısıra örneğin tiyatro vb.başka sosyal ve kültürel etkinliklerin yer alabileceği, güne uygun kültür yuvası olarak kurulmalıdır. Geçmişte cemevleri o günün gerçek kültür yuvaları olmuştur, bugün dünün gerisinde kalmamalıdır.

Alevilik nasıl toparlanmalı, örgütlenmeli ki, Aleviliğe yarasın, Aleviliğin sol olan özüne yarasın, işçi sınıfına yarasın, dolayısıyla topluma yarayan bir örgütlenme olsun? Bu soruya biz iki düzeyde yanıt vermek durumundayız.

Bir kere Aleviliğin nasıl örgütleneceği, nasıl toparlanacağı süreç içinde ortaya çıkacaktır, bunu yaşam gösterecektir. Aleviler uzun bir aradan sonra daha yeni ayağa kalkıyorlar.

Yaşama zaman tanırken ama yapılacak şeyler vardır. Mutlaka cem ve kültür evlerinin açılması hızlandırılmalıdır. Tüm dernekler, kim neredeyse cem ve kültür evleri açmalıdır. Bu, dedeliğin de canlanması demek olacaktır.

İkincisi, önce zenginlik ve çeşitlilik, sonra merkezileşme. Önce kim neyi kuruyorsa kursun. Bu Alevliğin fikir yapısındaki zenginlikle de uyumludur. Aleviliğin tarihinde dayatılmış tek ses yoktur. Tek ses zorlanmamalıdır. Alevilik, felsefesindeki, yaşam biçimindeki farklara hoşgörüyle bakan bir düşüncedir. Bugün için, dernekler ve çeşitli öteki kuruluşlar arasında bir koordinasyonla yetinmek gereklidir. Sonunda zorlamadan, iteklemeden, kendi içinde tekliğe doğru mutlaka gidecektir.

TKP 8.Kongresi şu pratik noktaları karar altına alır:

1- Alevi halkla bütünleşmek, onlarla yaşamak, birlikte üzülüp, birlikte sevinmek, yola birlikte gitmektir. Yoldaşlarımız Alevi mahallelerinde oturmalı, imeceler, cemevi yapımı, örgütlenme vb. herşeyde birlikte olmalıdırlar.

Partililer bulundukları bölgede cemevi yapımına gönüllü olarak katılmalı, gerektiği yerde önayak olmalıdırlar.

2- Alevi nefesleri, semahları ve Bektaşi fıkraları, Anadolu halk hareketleri tarihinden süzülen, sınıfsal öz taşıyan, bugün de güncelliğini koruyarak işçi sınıfı sanatına kaynaklık eden,

devrimci harekete tarih bilinci taşımada önemli yeri olan engin bir kültür zenginliğidir. Partimiz bunlardan yararlanmalı ve geliştirilmesi için çalışmalıdır.

3- Alevilikteki işleyişlerden parti çalışmalarında, parti örgütlenmesinde, parti şemasında değerlendirebileceklerimizi araştırmak üzere bir komisyon kurulmalı ve bu komisyon çalışmasının sonuçlarını MK'ya iletmelidir.

4- Parti örgütleri, Alevi şenliklerine, gece, toplantı, forum, kongre vb.lere düzenli katılım örgütlemelidir.

Kürt ulusal sorunu üzerine karar

Kapitalizm ulusal sorunda iki tarihsel eğilim bilir. Birincisi, ulusal yaşamın ve ulusal hareketlerin uyanışı, tüm ulusal baskılara karşı savaşım ve ulusal devletlerin yaratılışıdır. İkincisi, her biçimi ile uluslararası ilişkilerin yükselişi ve sıklığının artışı, ulusal engellerin yıkılışı, sermayenin, genel olarak ekonomik yaşamın, siyasetin, bilimin vb. uluslararası birliğinin yaratılışıdır.

Marksist ulusal program her iki eğilimi de dikkate alır ve birincisi, ulusların ve dillerin eşitliğini ve bu açıdan hiçbir *ayrıcalığın* izin verilmez olduğunu (ve bununla birlikte ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını) savunur. İkincisi, enternasyonalizm ilkesini ve proletaryanın burjuva ulusçuluğu ile kirletilmesine karşı uzlaşmaz savaşımı savunur.

TKP, kuruluşundan beri Kürt ulusal sorununu tanımış ve bu soruna Marksist çözüm ilkelerini savunmuştur. Her sorunda olduğu gibi, vurgu noktaları döneme göre değişmiştir. 1980'lerde TKP içinde oportünistlere karşı savaşımda Kürt sorunu ve enternasyonalizm önemli bir ayrım noktası olmuştur.

Komünistler ulusların ayrılma *hakkını* savunurlar, ancak Türkiye somutunda ayrılmaya karşıdırlar. Çünkü işçi sınıfının çıkarını her türlü sorundan önde tutarlar.

Geçen dönemde TKP'nin özellikle öne çıkardığı nokta,

ayrılma hakkının savunulmasıydı. İçinde bulunduğumuz dönemde ise, ezilen ulus milliyetçiliği, Türk küçük burjuva solunun da katkısıyla, Kürt halkının özlemlerini ve çıkarlarını hiçe sayan bir yönde geliştiği için, *ortak mücadelenin* öne çıkarılması gerekmektedir.

TKP'nin, Türkiye'de düzenin değişmesi ve gerçek demokrasinin kurulması için ortaya koyduğu 4 ana nokta vardır. Bunlar aynı zamanda Kürt halkının gerçek dostlarının Türkiye işçi sınıfı ve TKP olduğunu ortaya koyar.

Bunların *birincisi* uluslar arasında tam siyasal eşitliktir. TKP uluslar arasında tam siyasal eşitliği savunur. Bu, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının savunulması demektir.

İkinci nokta, proletaryanın birliğidir. Proletaryanın birliği, hangi tip örgütlenme olursa olsun, Kürt ve Türk işçilerinin birlikte örgütlenmesini savunmak demektir.

Üçüncüsü, TKP *büyük devletlerden yanadır.* TKP büyük devletten - yerel öz yönetimleri dışlamadan - merkezi büyük devleti anlar. Ulusların küçük küçük devletler kurarak bölünüp parçalanması, hele bugün, emperyalizmden başka kimsenin işine yaramaz. Bu açıdan TKP, gönüllü birlik temelinde Kürt ve Türk halkının birlikte yaşaması, birlikte mücadele etmesinden yanadır.

Dördüncü olarak TKP, kültür alanında uluslararası demokrasinin, işçi sınıfının *demokratik kültürünü* savunur. Dünya işçi sınıfı kültürüyle bu iki halkın kültürlerinin kaynaşmasını hedefler. Ulusal kültür, ulusal kimlik arayışlarını bunun içine oturtur.

Kürt ulusal kültürü, elbette her ulusta olduğu gibi, içinde emekçi yığınların önemli bir ağırlığı olduğu için, ileri yönler taşımaktadır. Ama her ulusta egemen kültür egemen sınıfın kültürüdür. Kürt ulusal kültürünün egemen yönü de şeyhlerin, ağaların, din adamlarının ve burjuvazinin kültürüdür. Bu "ulusal" kültüre, bu "ulusal" kimliğe karşı çıkmadan Marksist olmak ya da halkın çıkarlarını temsil etmek olanaklı değildir.

TKP, Kürt ve Türk emekçilerinin milliyetçi fikirlerle kirletilmesine karşıdır.

Ezilen ulus milliyetçiliği düzene gerçekten muhalefet ettiği ölçüde ilericidir. Düzene gerçekten muhalefet ise, işçi sınıfı devrimine verdiği destekle belirlenir.

İşçi sınıfının mücadelesiyle birleşmemiş ezilen ulus sözcülüğü, ardında ezilen ulus milliyetçiliğinin geri ve tehlikeli sonuçlarını bırakır. Bunun en uç örneği *paylaşım savaşıdır*. "Bu toprak benim, burayı kurtarırsam Kürt halkı kurtulur" mantığıdır. Bunun emekçi halkın haklarının savunulmasıyla ilişkisi yoktur.

Bugün işçi sınıfının mücadelesiyle ezilen ulusun mücadelesinin birleşmemesine Türkiye "sol"unun da katkısı olmaktadır. Bunların işçi sınıfına, emekçi halka şırınga etmeye çalıştığı zehir, Kürt milliyetçiliği için sık sık söyledikleri, devrimci gibi görünen "şovenist ama savaşıyor, o halde desteklenmelidir" görüşüdür. Her savaşan işçi sınıfınca desteklenmez.

"Sol"ların, Kürt halkının gerçek özlem ve istemlerinin sözcüsü olmayanlara kuyrukçuluk yapmaları, kendi sınıfsal konumlarının bir sonucudur. Oysa, proletarya davası yalnızca emeğin değil aynı zamanda demokrasinin de temel çıkarlarını savunuyor. Türkiye'de işçi sınıfı öncülüğünde gerçekleşecek gerçek demokrasi olmadan Kürt halkının kurtuluşu olanaksızdır.

Son sıralarda en belirgin örneğini ayrı bir Kürt sendikası kurma girişiminde bulduğumuz ayrılıkçı görüşler, emekçi halka dost değildirler. Bu görüşlerin Türkiye emekçi halkına büyük zarar verdiği ve böyle giderse daha da zarar vereceği açıktır.

Öte yanda, azan Türk milliyetçiliği de çok ciddiye alınması gereken bir tehlikedir. Bu, *tüm* emekçi halkın birbirine kırdırılması anlamına gelir.

Bugün, kendisine önderlik yapacak bir "ulusal" burjuvaziye sahip olmayan ve Kürt egemen sınıfının "ajanlaşmış" olduğunu sık sık vurgulayan Kürt milliyetçiliğinin ideolojik

platformu, işçi sınıfının mücadelesini reddediyor, uluslaşma sürecini *kır ve kent küçük burjuvazisi* eliyle yürütmeye çabalıyor. Dolayısıyla, onun sınırlı perspektifini ve açmazlarını taşıyor.

Ayrı devlet kurmak Kürt emekçisine birşey vermez. Bugün Türkiye çapında olan ekonomik ve toplumsal adaletsizlik, Kürdistan'da kendini daha kötüsüyle yeniden üretir. Çünkü, Türkiye bütünündeki sermaye, bilgi ve teknoloji birikimi, personel olanakları, kapitalizm kültürü Kürdistan'da *yoktur*. Türkiye bütününden ayrıldıklarında, Marksist ekonomik kavramıyla söylersek, "ilkel birikimden" başlamak zorunda kalacaklardır ki, bu çok daha gaddar bir süreçtir.

Kaldı ki, bugün Kürt halkının 2/3'ü Türk şehirlerinde yaşıyor. Kürtçe her tarafta konuşuluyor, Kürtçe gazete, dergiler çıkıyor. Halkların kaynaşması hızla ilerliyor.

Dünyada Sovyetler Birliği'nin büyük etkinliği varken, kurulacak bir Kürt devletinin emperyalizmin çıkarına olacağının garantisi yoktu. Bugün Sovyetler Birliği yok. Hiçbir pazarlık gücü olmayan küçük ve dağlık bir ülke, bugünün koşullarında, ancak emperyalizmin şemsiyesi altında yaşayabilir.

Bütün bunlar, kurtuluşun, küçük bir "bağımsız" Kürdistan devletinde değil, ortak bir devrimde olduğuna tekrar tekrar işaret etmektedir.

Bu yaklaşımın ışığında, TKP 8. Kongresi şu kararları alır:

1. Proletaryanın çıkarı, birliği herşeyin önündedir.

2. Proletaryanın tek bir örgütte birliğinin sağlanması ve işçi sınıfı iktidarının hedeflenmesi gereğinin yoğun propagandası yapılmalıdır.

3. Ulusların kendi kaderleri tayin hakkı ilkesinin birbirine bağlı iki yönü vardır ve bugün *gönüllü birlik* yönünün öne çıkarılması gerekmektedir. Bu, sınıf mücadelesinin tarihini etkileyecek önemli bir propagandadır.

4. Bu temelde ırk, din, dil ayrılığı gözetmeden ortak düşmana karşı mücadele yükseltilmeli, "Kürt sendikası"

gibi burjuvaziye hizmet edecek girişimlere şiddetle karşı çıkılmalıdır.

5. Kürt halkının mücadelesinin, Alevilik gibi öteki tüm ezilenlerin davalarına sahip çıkması yönünde yoğun propaganda yapılmalıdır.

6. Kürt ve Türk emekçilerinin milliyetçi fikirlerle kirletilmemesi için, her türlü milliyetçi görüşe karşı yoğun ideolojik mücadele verilmelidir.

7. "Sol"ların Kürt milliyetçiliği kuyrukçuluğu yapmaları işçi sınıfı açısından son derece zararlıdır. Bu tutuma karşı yoğun mücadele edilmelidir.

Türkiye işçi sınıfı ve partisi TKP, Kürt halkının ulusal baskıya karşı savaşımının tek gerçek dostudur. Kürt halkının kurtuluşu, burjuvaziye karşı devrim için işçi sınıfıyla omuz omuza ortak mücadele vermededir.

Bölgemizde durum üzerine karar

Dünya sosyalist sisteminin ve Sovyetler Birliği'nin çöküşü ve emperyalizmin Körfez savaşına müdahalesi, Ortadoğu'da, Kafkasya'da, Balkanlar'da ve Orta Asya'da yeni bir durum ortaya çıkardı. İnsanlık tarihinin önemli kavşakları olan, karmaşık bir etnik yapıya ve çok renkli bir kültür dokusuna sahip bu bölgelerde, tarihsel düşmanlıkların da canlanmasıyla, istikrar ortadan kalktı.

Başka bir tarihsel dönemde renkli bir çiçek bahçesi gibi açabilecek olan bölge, bugün gericilik döneminin olumsuz etkilerini, emperyalizmin gerici "çözümlerini" doğrudan yaşıyor. Milliyetçilik, köktenci dinsel akımlar, ırkçılık tüm bölgede gemi azıyı almıştır. Herkes birbirinin gırtlağına sarılmıştır.

Bölgede gerçekten son derece tehlikeli bir durum vardır. Bu durumun sorumluluğunun asıl sahipleri Ermenistan ve İran'dır ama ittifaklar zincirine bakıldığında şöyle bir bloklaşma da görülüyor. Almanya, Rusya, Ermenistan, İran, Yunanistan, Suriye, belki küçük farklarla, aynı cephededir. Karşısında, ABD desteğini kazanmaya ve korumaya çalışan Türkiye ile Azerbeycan. Öte yanda, Almanya'yı dizginleme zorunluluğuyla giderek eski konumlarından ortaya doğru kayan İngiltere ve Fransa. Kuzey Irak'da de facto kurulmakta olan Kürt devleti nedeniyle

Türkiye ile yakınlaşmaya çalışan Irak.

Yugoslavya'nın başına gelenlerin de baş sorumlusu Almanya'dır. Yugoslavya'yı bölmüş ve Avrupa'yı da tehditle şantajla peşinden götürmüştür. Ama bunun etkileri Türkiye'yle ilişkilerinde ortaya çıkmıştır. Almanya bir süredir Avrupa'da tedirginlik yaratıyordu, o eski Prusya tutumlarını takınmaya başlamıştı. Kürt sorununu bahane ederek Türkiye'ye döndüğünde bardak taştı. Avrupa Almanya'yı yalnız bıraktı. Şimdilik Türkiye zaman kazandı ama Almanya'nın stratejik hedefleri değişmedi: Ermenistan ve Rusya üzerinden Orta Asya. Dolayısıyla önümüzdeki yıllar, Almanya Türkiye boğuşmasına sürekli sahne olacaktır.

Türklerin geçmişte bu bölgelerde imparatorluklar kurmuş olması, tarihsel bağların canlılığı, bölgenin hemen her yerinde önemli büyüklüklerde Türk azınlıkların yaşaması, bazılarının Türk Cumhuriyetleri olması, Türkiye'yi bu çelişkilerin, sorunların ortasına oturtmaktadır.

Bu durum Türkiye burjuvazisinin emperyalistleşme özlemlerini kabartmaktadır. Kafkaslarda büyük çıkarlar var Türkiye burjuvazisine. Bu nedenle, Amerikan ve Avrupa desteğini koruyabilmek için Kıbrıs'ı "feda etmeye", Kıbrıs'da çıkarlarından ödün vermeye hazırdır. Burjuvazinin en saldırgan kesimleri ise, Türklerin yaşadığı hemen her bölgeye asker göndermeyi, müdahale etmeyi savunuyor.

Burjuvazi böyle saldırgan bir dış siyaset izlerse, Türkiye'yi sonu belli olmayan büyük bir istikrarsızlığa, kontrol edilemeyecek savaşlara sürükleyecektir. Barut fıçısı gibi olan bu bölgede çıkacak bir savaş, Türkiye dahil hiçbir ülke işçi sınıfının, halkının yararına olmayacaktır.

Türkiye halkı hiçbir suretle sınır ötesinde girilecek bir maceranın içine sokulmamalıdır. Bölgede durum çok akışkandır. Türkiye böyle bir maceraya girerse, olayların içinden topraklarını hatırı sayılır biçimde büyüterek çıkabilir, beli kırılarak da çıkabilir. Ama her iki durumda da emekçi halkın bir kazancı olmayacaktır. İki durumda da onu bekleyen yıkımdır, felakettir.

Türkiye Komünist Partisi 8. Kongresi,

- Bölgede devlet sınırlarını değiştirecek ilhaklara, içinde yer aldığı bütünden demokratik bir biçimde, bütünün de rızasını almadan ayrılıp başka ülkelere katılmalara karşıdır. Örneğin Irak Kürdistan'ını Türkiye'ye katma çabalarına karşıdır.

- Bölgede herhangi bir ülkeye, hangi nedenle olursa olsun asker gönderilmesine karşıdır.

TKP 8. Kongresi, Merkez Komitesi'ni,

- Bölgede çıkabilecek bir yeniden paylaşım savaşımına karşı etkin mücadele vermekle görevlendirir.

Uluslararası durum, komünist ve işçi hareketi üzerine karar

TKP'nin 8. Kongresi, dünya çapında gericilik ve karşı devrim döneminin ilerlediği bir anda toplandı.

Dönemin iki ekseninden biri Sovyetler Birliği ve sosyalist sistemin durumudur. Bu ülkelerin içine girdikleri çöküş süreci hızla ilerledi. Kapitalist restorasyoncu, karşı devrimci iktidarlar işbaşına geldiler, komünist partileri yasaklandı. Sovyetler Birliği dağıldı.

Sovyetler Birliği'nin çözülmesi, bir yanıyla devrimin içinde yeraldığı nesnel koşullarla, bir yanıyla Lenin sonrası dönemde partinin yaptığı hatalarla bağlıdır. Rusya'da devrimin gerçekleştiği zeminde kurulan toplumun, kazanılan büyük başarılara ve hızlı sanayileşmeye karşın, emperyalizmi ekonomik yarışma ile geçmesi son derece zordu. Partinin bu zorlukla boğuşma sürecinde getirdiği önlemler giderek Marksizm dışına düştü. Tek dünya pazarını reddetmek ve ülke ekonomisini dünya ekonomisinden soyutlamak, köylüleri kollektifleştirmede zora başvurmak, değer yasasını uygulamamak, Komekon'u ulusçu çıkarların organı haline getirmek, zayıf halkalarda devrimlere destek vermemek, hatta onları boğmak gibi...

Toplumda aktif yığın demokrasisinin olmayışı, işçi

sınıfının kendi devletinde siyasal erkte yer tutmayışı, kendi düzeni içinde çıplak diktatörlük altında yaşaması ise belirleyici önem taşıdı. Proletaryanın aktif yığın demokrasisinin uygulanmayışı, hem tarihsel yetersizlikleri aşmayı, hem de proletaryanın hizmetkarı olması gereken bürokrasiyi dizgin altında tutmayı engelledi. Sosyalist üretim biçiminin temel ekonomik yasası işleyemedi.

Yapılan hataların ve haksızlıkların faturasını bugün bu ülkelerin işçi sınıfı ödüyor. Eskiden üretim araçlarını işçi sınıfı adına kullanan bürokrasi, emperyalizmle işbirliği içinde ortak mülkleri özelleştirerek sömürücü sınıf konumuna yükseliyor. Ancak Rusya gibi bir ülkede kollektif mülkiyeti ortadan kaldırarak kapitalist pazar ekonomisini örgütlemek uzun bir süre ister. Kapitalist restorasyoncular bunu üretim güçlerini çökertmeden, toplumu akıl almaz bir yıkıntıya sürüklemeden yapamazlar. Süreç başladı, hızla yol alıyor.

Küba, Vietnam, Kore ve Çin'de sosyalizmin kendi yanlışları ile birlikte de olsa direnişi, yaşanan uluslararası süreci geri çevirebilecek güçte değildir. Varlık yokluk sınırındaki bu ülkeler de zor durumdadırlar.

Gelişmelere paralel olarak dünya resmi komünist hareketi de ortadan kalktı. Kapitalizmin ideolojik saldırısı yoğunlaştı. Yıkılan Marksizmden sapanlardır ama kapitalizmin ideolojik saldırısı bunu sosyalizmin işlemezliğinin kanıtı olarak sunuyor.

Çöken dünya komünist hareketi içinde hızlı bir ayrışma, dağınıklık ve parçalanma yaşanıyor. Geçmişte bu hareketin içine sızan ve onu içinden çökerten revizyonistler hızla sosyal demokratlaşıyorlar. Eski Sovyetler Birliği'nin bir süper güç olmasının çekimiyle harekete katılan geçici yol arkadaşları, yığın yığın komünizmi terkediyorlar. Çöküntünün nedenlerini iyi anlayamayan, oportünizme karşı bilenmemiş birçok komünist, derin bir moral çöküntü ve kişisel trajedi yaşıyor.

Dünya sendikal hareketi de hızlı bir üye kaybı, siyasetten

uzaklaşma, sorunların basıncı altında gerileme içindedir.

Ortam ve burjuva ideolojik saldırının basıncı komünistlerin toparlanmasını zorlaştırıyor. Tüm dünyada devrimci hareket bunalım içindedir. Dünya işçi sınıfı uzun sürecek bir *yıpratma savaşı* ile karşı karşıyadır.

Stratejik saldırı üstünlüğü dünya burjuvazisinin eline geçmiştir. Dünya işçi sınıfı hareketi önemli ölçüde güç kaybetmiştir. Ancak, burjuvazinin saldırısını göğüslemeye, bir süre sonra da geri püskürtmeye yetecek olanaklara ve güce sahiptir. Yıpratma savaşında mevzilerimizi korumak, dalga dalga gelen saldırıları püskürtmek, güçler dengesini işçi sınıfının saldırısına olanak verecek şekilde değiştirmek olanaklıdır.

* * *

Dönemin ikinci ekseni ise dünya kapitalist ekonomisinin içinde bulunduğu derin bunalımdır. Bu bunalımın yükü işçi sınıfına yükleniyor. Dünya kapitalist ülkelerinde işçi sınıfının geniş kesimleri için işsizlik ve yoksulluk süregenleşiyor.

Üretim güçlerinin gelişiminde tarihin gördüğü en büyük sıçramayı getiren Bilimsel Teknolojik Devrim, işsizliğin, yoksulluğun ortadan kalkmasının nesnel tabanı olmasına rağmen, kapitalizmde bu sorunları daha da ağırlaştırıcı sonuçlar veriyor.

Nesnel gelişmeler, dünyanın iyice yakıcılaşan ihtiyacını yansıtıyor: Daha geniş uluslararası entegrasyon, ticarette tek yönlü sınırlamaların önünü almaya yönelik disiplin ve denetim yetkili dünya kurumları. Sermayenin yeniden üretim sürecinin önündeki engellerin yok edilmesi.

Dünya ekonomisi, yapısal bir değişim içindedir. Endüstriler yer değiştiriyor. Ulusal egoizmden arınmış "dünya çapında üretim planlaması" gerekiyor. Ancak bu istem, kapitalizmin üretim anarşisine takılıyor. Dengesizlikler birikiyor.

Sorunların kapitalizm altında çözümü, büyük toplumsal acılar getiren bunalımlar yoluyla oluyor. Bugün ilerleyen süreç de bu yöne işaret ediyor. Dünya çapında planlamaya gidemediği için, ortaya çıkan dengesizlikleri çözmede kapitalizmin depresyondan başka aracı yoktur. Kapitalizmin gelişebilmesinin, bir üst düzeye çıkmasının tek aracı depresyondur.

Sosyalist sistemin çökmesiyle başlıca rakibinin ortadan kalkması, emperyalist sistemin (olduğu kadarıyla da) dengelerini bozdu. Rekabet yoğunlaştı ve keskinleşti. Sonu tufana varabilecek "ticaret savaşlarının" önü açıldı. Eski önyargılar, tarihsel düşmanlıklar ortaya çıktı.

Emperyalist ülkeler, özellikle mali yöntemlerle bunalımın yükünün önemli bir bölümünü azgelişmiş ülkelerin sırtına yıkıyor. Üretim alanındaki bunalımı dış borç mekanizması yoluyla geciktiriyor, ama büyütüp yayarak finans alanına aktarmış oluyor. Zenginliğin kutuplaşması derinleşirken azgelişmiş ülkelerin milyonlarca emekçisi açlıkla yüzyüze geliyor.

Petrol giderlerinin kat kat artması, ihracat olanaklarının daralması, varolan üretimi sürdürebilmek için gerekli hammadde ve teknolojiyi satın alabilmek, yatırım yapabilmek için kaynak yaratmak zorunda olan az ve orta gelişmiş ülkelerin üretim sermayesi ihtiyacını iyice azdırdı. Önceleri ithalat yapabilmek için, sonra borç faizlerini ödeyebilmek için borç alır oldular. İflasın eşiğine, *borç krizine* böyle gelindi.

Körfez savaşı, emperyalist sistemin iç dengelerinin iyice bozulmasının en büyük yansıması oldu. Petrol üzerinde rekabete dayanan askersel müdahale, Amerika'nın emperyalist sistemdeki liderliğini pekiştirdi.

Körfez savaşının kısa bir sürede sona ermesi, emperyalizmin kısa vadede büyük yaralar almasını engelledi. Ancak bölgede istikrarsızlık arttı, güçler dengesi değişti. Kısa dönemde ABD ve İngiltere savaştan "kârlı" çıktılar. Masrafların yükünü Suudi Arabistan, Küveyt ve öteki Arap

şeyhlikleri ile Japonya ve Almanya'nın üstüne yıktılar.

Savaşın asıl mağlupları bölgedeki az ve orta gelişmiş ülkeler oldu. Bu ülkelerin petrol giderleri, borçları arttı, ihracatları, turizm ve işçi dövizi gelirleri azaldı. İşsizlik tırmanışa geçti. Körfezdeki yabancı işçilerin yığınsal dönüşü Mısır, Pakistan, Ürdün vb. ülkelerin toplumsal dengelerini altüst etti.

Emperyalizmin Ortadoğu'da kazandığı askeri üstünlük ne olursa olsun, savaş dünya kapitalist sistemindeki ekonomik gerilemenin yaygınlaşmasına yardımcı oldu.

***

Dünyanın içinden geçtiği bu dönemde işçi sınıfının komünist öncüsünün işi zorlaşmıştır. Bu durum bazı görevleri öne çıkartmaktadır.

Birincisi, *enternasyonalizmin önemi artmıştır*. Enternasyonalizm dünya işçi sınıfının, en güçlü silahıdır. En küçük bir işyerindeki grev dayanışmasından, ülkeler çapındaki dayanışmaya dek, işçi sınıfının enternasyonalizmden daha güçlü bir silahı yoktur. Bugün enternasyonalizmin ana halkası Küba ile dayanışmadır. Küba devrimi çok konuda dünya komünist hareketine örnek olmuştur. Bunlar arasında en başta onun proleter enternasyonalist tutumu gelir. Kübalı komünistler Cezayir, Suriye, Angola, Etyopya, Namibya ve Latin Amerika'nın çeşitli ülkelerinde o ülkelerin halklarının yanında savaştılar ve onbinlerce şehit verdiler. Bugün sıra bizdedir. Gün tüm dünyada devrimcilerin Küba'yla dayanışma günüdür.

Bugünün dünyasının önemini artırdığı ikinci görev *anti-emperyalizmdir*. Dün oportünist de olsa, revizyonist de olsa, sosyalist sistem emperyalizm karşısında objektif olarak belirli işlevler üstlenmişti. Bugün bu şemsiye kalktı. Bu ortamda emperyalizmin pervasızlığını dizginlemede anti-emperyalist mücadelenin önemi büyüyor. Ama milliyetçi bir temelde değil, sınıf temelinde, sömürülenlerin kardeşliği

temelinde bir anti-emperyalist mücadele.

Üçüncü olarak, ideolojik mücadelenin önemi artmıştır. Bugün burjuvazi dünyanın her yanında Marksizm öldü diye bağırıyor. Oysa Marksizm ölmez, o hayatı yorumlayan bir öğretidir. Marksizm yalnızca sonuçlar değil, aynı zamanda ve daha önemlisi bir düşünme ve genelleme yöntemidir. Sosyalist sistemin çöküşünü, bu büyük deneyin sonuçlarını da içerir bir biçimde Marksizmin geliştirilmesi zorunludur. Çünkü "devrimci teori olmadan devrimci hareket olamaz."

Dördüncü olarak, Leninci *bağlaşıklık siyasetinin önemi artmıştır*. Devrimci güçler, teslim olmayan komünist güçler, emperyalizm ve sosyal demokrasi tarafından kuşatılmaya, soyutlanmaya, yokedilmeye çalışılıyor. Bu baskı daha da azacaktır. Bunun karşısında şablonlara takılmayan devrimci bir bağlaşıklık siyaseti zorunludur.

Her adımda az ve orta gelişmiş ülkeleri dünya pazarına daha da bütünleyen ve gelecek krizin tabanını genişleten kapitalizm, zincirin zayıf halkalarının sayısını arttırıyor. Devrimci süreçleri uluslararasılaştırıyor. Dünya çapında bir bütün olarak komünizmi daha yakına getiriyor. "Gecenin en karanlık anı şafağın öncesidir".

Bu durumu gözönüne alan TKP 8.Kongresi, Merkez Komitesi'ni:

1. Bugün proleterya enternasyonalizminin ana halkası olan Küba ile dayanışma örgütlemekle,

2. Komünist örgütler arasında uluslararası düzeyde yoldaşça ilişkiler geliştirecek ve enformasyon alışverişini sağlayacak yayın girişimlerinde bulunmakla,

3. Emperyalizmin saldırılarına karşı uluslararası düzeyde, ulusçu olmayan temelde anti-emperyalist girişimleri desteklemekle,

4. Olanaklar ölçüsünde yayınlarımızı yabancı dillerde yayınlamakla, görevlendirir.

Gelmeyen delegelerin cezalandırılması üzerine karar

8. Kongremiz, kongreye sunulan Merkez Komitesi çalışma raporundaki öneriyi kabul ederek, gelemeyen delegelerin tek tek durumlarını ele alarak, kongreye katılınama gerekçelerinin gözden geçirilerek cezalandırılmasını kararlaştırmıştır.

***

Buna göre Kongreye katılamayan %22.5 oranındaki delegelerden %15'ine ceza verilmiştir. Bunlar arasında görev değiştirme, süreli uzaklaştırma, ihraç cezaları vardır.

TKP genel sekreteri Veli Dursun Yoldaş'ın kongreyi kapatış konuşması

Yoldaşlar, kongremizin başında birşey söylemiştim. Ortamdaki çürüme partimiz içinde de yol buluyor, bu kongrenin amacı bunu durdurup durduramayacağını anlamak ve durdurmanın yolları üzerinde görüşmektir demiştim. Kongre boyunca hep birlikte gördük ki, partimizin, ortamın getirdiği çürümenin uzağında durmaya hem kararı, hem enerjisi var. Bunu yapmaya ikrarı var.

Tabii ikrar işin bir yarısı ama önemli bir yarısıdır. Bu demektir ki, bu ikrarı bölgelerimizde sürdürürsek, onu eyleme dönüştürürsek, gelecek kongreye farklı geleceğiz.

Çok güzel bir kongre geçirdik, hepimize son derece yararlı oldu. Tüm delege yoldaşlarımı, tüm partililer adına kutlarım.

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

Yaşasın Türkiye Komünist Partisi!

10·000